

ÜSKÜDAR
BELEDİYESİ

From Past to Present
DÜNDEN BUGÜNE

EROL DENEÇ

Fantastik Realizm

2019

From Past to Present
DÜNDEN BUGÜNE

EROL DENEÇ

Fantastik Realizm

2019

**ÜSKÜDAR
BELEDİYESİ**

DÜNDEN BUGÜNE / *From Past to Present*
Fantastik Realizm

Üsküdar Belediyesi Adına Sahibi / *Owner on behalf of Üsküdar Municipality*
Hilmi TÜRKMEN
Belediye Başkanı / *Mayor*

Kültür Sanat Danışmanı / *Culture and Art Advisor*
Gülsüm Hasbal İSMAİLOĞLU

Genel Koordinatör / *General Coordinator*
Zekeriya ŞANLIER / Başkan Yardımcısı

Halkla İlişkiler / *Public Relations*
Hüsnü SARAÇ / Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü

Sergi Küratörü / *Curator*
Meyçem EZENGİN / Mozaik Sanatçısı

Proje Danışmanı / *Project Advisor*
Ahmet Taner ÖZER

Editör / *Editor*
Milay EZENGİN / Yazar
Meyçem EZENGİN / Mozaik Sanatçısı

Kitap Tasarım / *Book Design*
Alper ASLANGÖREN / Art Director

Fotoğraflar / *Photographs*
Cihan Erişiş

Baskı ve Cilt / *Edition and Volume*
FC REKLAM
Aydıntepe Mahallesi, Coşkun Sk. No:24, Tuzla - İstanbul
Telefon: 0216 395 0260
Fax: 0216 395 0265

ISBN:
Birinci Baskı
Ocak 2019

© Bu kitapta yayınlanan yazı ve resimlerin bütün hakları saklıdır.
Tamamı yahut bir bölümüm yazılı izin alınmadan fotokopi dahil optik,
elektronik veya mekanik her hangi bi yolla çoğaltılamaz, basılamaz ve yayınlanamaz.

From Past to Present
DÜNDEN BUGÜNE

EROL DENEÇ

Fantastik Realizm

2019

4-5

SUNUŞ / Hilmi TÜRKMEN

Introduction

6-7

ÖNSÖZ / Erol DENEÇ

Introduction

8-9

ÖZGEÇMİŞLER

Biographies

19-117

ESERLER

Works of Art

118-127

ÖZEL BELGELER

Special Documents

Türkiye'yi dünyaya taşıyan, dünyayı Türkiye'ye getiren bir ressam

Modern Türk resim sanatının yaklaşık iki yüz yıllık bir derinliği ve tecrübesi vardır. Öncesinde minyatürlerle dile gelen görsel anlatı geleneğimiz, tarihin seyri içinde dönüşmüş ve bugünkü konumuna gelmiştir. Şeker Ahmet Paşa, Osman Hamdi Bey Süleyman Seyyid'in gayretleri ve eserleriyle 19. yüzyılda başlayan resim sanatı maceramız kesintisiz bir şekilde sürüyor ve dünya çapında ressamlarımız yetişiyor. Ressam Erol Deneç, bu önemli kültürümüzün farklı ve etkileyici üyelerinden biridir.

İstanbul'da resme başlayan, Viyana'da devam eden ve sonra yine köklerine, İstanbul'a geri dönen ressam Deneç, bu uzun sanatsal yolculukta ülkemizi dünyada başarıyla temsil etmiştir. Temsiliyeti günümüzde de sürmektedir. Fantastik gerçeklik akımının içinde yer alan ve hatta bu akımın görsel dilinin oluşmasına tablolarıyla katkı sağlayan Deneç'in eserleri bugün Avusturya'nın önemli müzelerinde sergileniyor. Önemli koleksiyonlarda da eserleri bulunan Deneç 150'den fazla sergiye imza atmış bir ressam. Avusturya'daki sanat hayatı boyunca da eserlerindeki tercihleri ve başarıları nedeniyle "doğudan yükselen yıldız" olarak anılmıştır.

Resimlerinde hem milli kültürümüzün kökenlerine indiğini hem de coğrafyamızın milli kimliğimizi şekillendiren detaylarına eğildiğini görmek için sanat tarihi uzmanı olmaya gerek yok. Deneç'in bu sanatsal tavrı eserlerinde net bir şekilde belli oluyor. Klasik resim sanatının ötesindeki yaklaşımı, kullandığı renkler ve figürler ile Deneç, Türkiye'ye döndüğünden beri birçok genç sanatçının yetişmesine de vesile olmuştur. Resim sanatının yanında musikiye de meraklı olan Deneç, şehrimizin ve ülkemizin önemli sanat kurumlarından Üsküdar Musiki Cemiyeti çatısı altında da bir süre keman çalmıştır.

Biz de Üsküdar Belediyesi olarak, sanatsal çalışmalarına, eser vermeye, öğrenci yetiştirmeye devam eden sayın Deneç'e, eserlerini kitaplaştırarak teşekkür etmek istedik. Ayrıca Nevmekân Sahil'de eserlerinden oluşan bir sergi düzenledik. Erol Deneç, genç kuşaklar ve genç ressam adayları için örnek bir sanatçı. Biz de bu büyük sanatçının bir kere daha sanatseverlerle buluşmasına vesile olduğumuz için mutluluk duyuyoruz.

İyi ki sanat var.

Hilmi TÜRKMEN
Üsküdar Belediye Başkanı

A painter taking Turkey to the World, bringing the World to Turkey

Modern Turkish Painting Art has approximately 200-year experience and depth. Priorly, our visual expression tradition found voice in miniatures, but within the course of history it transformed and has taken its current form. Our painting adventure, which started in the 19th century with the efforts and works of Şeker Ahmet Paşa, Osman Hamdi Bey, and Süleyman Seyyid, constantly continues and world-renowned painters are being trained. Painter Erol Deneç is one of the distinctive and impressive members of such prominent culture.

Painter Deneç, who started painting in Istanbul and continued in Vienna, and then returned back to his roots, Istanbul, has successfully represented our country all over the world throughout this long artistic journey. His representation still continues today. Works of Deneç, who is involved in the fantastic realism trend and with his paintings contributes in the formation of visual language of this trend, are today being exhibited in many prominent museums in Austria. Mr. Deneç, who also has works within outstanding collections, put his signature under more than 150 painting exhibition. Because of his preferences and successes in his works, he was called as the “star rising in the east” throughout his art life in Austria,

It is not required to be an art historian to discover that in his paintings he both descends to the origin of our culture and to the details of our geography which shapes our national identity. This artistic manner of Deneç clearly appears in his works. Mr. Deneç, with his approach beyond the classic painting art and the colours and figures he uses, has also contributed to raise many young artists since he came back to Turkey. Beside the painting art, Deneç is also interested in music, and he played the violin for a while under Üsküdar Music Society, an important art institute of our province and country.

Mr. Deneç still continues his works of art, painting, and training students, and we, as Üsküdar Municipality, wanted to thank him by collecting his works in a book. Furthermore, we organised an exhibition in Nevmekan Sahil, consisting of his works. Erol Deneç is a spirit for the young generations and prospective young painters. We are glad to take a hand in reunion of this great artist with art-lovers once more.

Thanks to ‘Art’.

Hilmi TÜRKMEN
Mayor

Gönül kendindeki güzellikleri paylaşmak istiyor....

İnsanın kendi bedeninde taşıdığı, genetik dediğimiz elementlerden, türlü bilinç birimleri ile iletişim neden kurulmasın?

Evrenin minyatür modeli olan insan; sonsuz, sınırsız boyutlardaki hakikatlerin görüntüleri sanki görünmez bağlarla kendisine bağlıymışcasına algılamasaydı, düşünüp, tahayyül edebilir miydi?

Sürrealizm yahut onun yan kolu olan Fantastik Realizm madem ki göremediğimiz madde üstü bir realite, o zaman sürrealist bir sanatçı da madde görüntüleriyle kanıtlanamıyor. Evrenin derinliğine, mikro-makro kozmosun boyutlarına hayal kanatlarıyla uçmak istiyor, kabiliyetince, daha dürüst olmak gerekirse; fantastik sanatın bütün kaynağı biziz. Zaten sanat, kişinin kendisini aramak için bir yol değil midir? O zaman, en olağanüstü yolculuk kişinin kendi özbenliğine doğru olandır.

Fransız Gustav Moreau'nun manidar bir sözü vardır. "Ben, görünenin değil de görünmeyenin daha gerçek olduğuna inanıyorum." Bir çok sürrealist sanatçı bu görüşte hemfikirdir.

Batı'da, bu ekolün babası Hieronymus Bosch'dan günümüze kadar geçen yüzyıllarda birçok Avrupa ülkesinde bu ekol, olağanüstü sanatçılar tarafından temsil edildi ve görsel sanatın bu dalında en güzel örneklerini verdiler. En son olarak 60'lı yıllarda başlayan ve dünyayı etkisi altına alan Wiener Schule'yi sayabiliriz.

Neden bu ekolün hiç modası geçmiyor? Cevap olarak deriz ki; kendini

sürekli yeniliyor. Geçmişten kopuk değil, günümüze hitap ettiği gibi geleceğe de dönük. Ağacın kökleri ne denli derinlerdeyse; o güçle dallarını göklere uzatabiliyor.

Sanat eserini beğenen, aslında sanatçıyı beğendiğinin farkında mıdır? Bir başka deyişle kendini beğendiğinin bilincinde midir?

Mevlana der ki; "Güneşi metheden, kendini metheder. Gözü olmasaydı, güneşi görmezdi."

Kendi özlerinden gelen davete uyup, gönül kendindeki güzellikleri paylaşmak istiyor.

Fantastiklerin eserlerini izleyip hayran olmamak, hayrete ve korkuya düşmemek ne mümkün?..Korku,..... Çünkü pek çoğumuz kendimizin bilinmeyen, doğaüstü, derin, sonsuz, kontrol edilemez güçlerimizin aktif hale gelme olasılığından ürker; bilmemeyi yeğleriz.

Dünya artık küçük geliyor insana. Uzaya açılıyor, elektromikroskopla daha önce varlığını tahayyül edemediği yeni görüntülerle karşılaşılıyor. Dağların katmanlarını, denizlerin diplerini, daha da ilginç, kendi madde ötesi varlığını araştırıyor. Sanat görüneni yinelemek değil, hayal ile gerçeğin kavuşmasıdır. İnsanın kendi üst gerçeğini, öz gerçeğini araması, yönelinmesi gereken bir noktadır ve sanat bu yolda bir vasıta.

Fantastik Realizmi gülün gonca ve açılmış şekli gibi, aynı etkinliğin bir diğer safhası olarak görüyorum.

Bir çizgi noktalardan ibaretse, Fantastik çizgideki her sanatçı bir düşünce noktasını, boyutunu sergiliyor ama bu çizginin ne başı belli ne de sonu. Yelpaze çok büyük. Salvador Dali ile Picasso'nun sürreal eserleri arasında uzaktan, yakından hiçbir benzerlik yok, gene de aynı çizgi.

Sürrealizm gerçeğin ne dışında, ne de üstünde, gerçeğin ta kendisidir. Gözle görülen ve görülmeyen boyutların, evellerin ve sonraların birbirine girdiği, zaman, mekan, akıl, mantık kaydından uzak, özgür bir sahne. O sahnede oynayan, duygulu, düşünebilen insandır. Evrenin merkezi olan ve her şeyi kapsayan o insan, kendini aramaktadır.

Susuz kalmış birinin suya hasretle koşması gibi, fantastik bir yaşam ya da sanat, şartların gereği bir denge unsuru olarak doğuyor. Türk resminde bugünkü dönemi Sürreal resim, Fantastik Sanata geçiş dönemi olarak görüyorum. Mağara devrinde başlayan yüzyıllar geçtikçe keşifler, icatlar makro ve mikro evrene yapılan yolculuklarla devamlı beslenerek değişen Sürrealizm, uzay çağında da devamlı elbise değiştirerek karşımıza çıkacak olduğundan, modası hiç geçmeyecektir.

Erol DENEÇ

Ressam ve Müzisyen

Heart wishes to share the beauties inside...

Why not be communicated with various consciousness units through the elements we carry within our own bodies and call genetics?

Could the human being, the miniature model of the universe, have ever thought or imagined the images of the infinite, limitless realities, if he did not perceive as if they were tied himself with invisible bonds?

If Surrealism, or its branch 'Fantastic Realism', is an immaterial reality that we cannot see, then a surrealist artist cannot be proved through material images. He, to the best of his ability, wants to fly with its fantastic wings towards the depths of the universe, to the extent of micro-macro cosmos; to be quite honest, one and only resource of the fantastic art is 'us'. Anyway, art is a way for one to find himself, isn't it? So, the most fantastical journey is the one towards one's own self.

A meaningful quote from French Gustav Morea: "I believe neither in what I touch nor what I see. I only believe in what I do not see, and solely in what I feel". Most of the surrealist artists are of the same mind.

In the west, in many European countries, this Fantastic Realism School has been represented by exceptional artists over the centuries -from Hieronymus Bosch, the originator of the school, until today-, and they produced the most beautiful works of this branch of the visual art. Finally we may name Wiener Schule, which started in 60s and have had an influence all over the world.

Why this school never goes out of fashion? Our answer is that it continuously makes over itself. It does not sever its ties with the past, appeals to the present day, but is also forward looking. The deeper the roots of a tree go down, the stronger it extends its branches to the sky.

A person who likes an artwork, in fact likes the artist; in other words likes himself. Is he aware?

Mevlana said that: "To praise the sun is to praise your own eyes."

Heart abides by the invitation from its roots, and wishes to share the beauties inside.

Is it possible not to admire, astonish or afraid while watching the fantastic realists' works?... Fear,..... Because most of us are scared of the possibility of activation of our unknown, supernatural, deep, limitless, uncontrollable powers; and prefer the unknown.

The world not seems too big anymore. We are getting into the space, discovering unimaginable new images with electron microscopes,

investigating strata of the mountains, bottoms of the oceans, and all the more amazing our immaterial existence. Art is not to repeat, reproduce the apparent; it is the cohesion of imagination and reality. Seeking after one's own surreality, self-reality is the point required to be head for, and art is a means on this.

I consider Fantastic Realism as rosebud and fully bloomed rose, in other words, as another stage of the same activity.

If a line consists of points; then each artist on the fantastic line, having neither beginning nor end, exhibits one point/dimension of thought. The range is very wide. Although the works of Salvador Dali and Picasso have no similarity with each other, not even close; the line is same.

Surrealism is neither out of nor above the reality, but it is the plain truth. An independent stage -free from any time, place, rationality, or logic requirement- where visible and invisible dimensions and before and after interpenetrate. The soulful, able-minded human plays on that stage. That human, who is the centre of the universe and involves everything, tries to find himself.

Like one dying of thirst longingly runs to water; a fantastic life or art rises as an equilibrant that the circumstances may require. I consider the current era of the Turkish painting as Surreal Painting, Fantastic Art transitional period. Whereas the Surrealism, which started with cave painting and has changed over the centuries through the discoveries, explorations, inventions, and journeys to micro and macro cosmos, will also appear in space age with ever changing appearances, therefore it will never go out of fashion.

Erol DENEÇ
Painter and Musician

EROL DENEÇ

Ustanın elindeki kil gibi, yaşadığımız olaylar, kişiler, biz sanatçıları etkiliyor, renkten renge sokuyor.

Heykel, resim, şiir, müzik, boyutuyla sanat, madde ötesi, öze yönelik bir pencere açıyor, sanatçının gönlünü onu gerçek insan olma yönünde eğitiyor. Evrenle ve içindekilerle özdeş, dost ediyor. Sanatçı eğer ressam ise renklerin diliyle evrenin sahibine övgüler anlatır ve bir bakıma onun davetçisi ve habercisi olur. Öyle bir lisan öyle bir sesleniş ki sanat gönülünden fışkırıyor gene gönüller anlıyor onu. Sanatçıyı anlatan yine onun eseri. Sanatçı = Eseri.

Mütevazi şartlarda ailesini geçindirmeye çalışan bir marangozun ilk oğluyum. 1941 şubatında kova burcunun esintisiyle, sırlara, yeniliklere ve değişime alabildiğine açık, meraklı bir yaşam tarzı sürdürecektir karakterde, İstanbul Kumkapı’da doğmuşum. Babam bana ad verme hususunda kararsız kalınca, kanarya kuşumuz, üzerlerinde değişik isimler yazılı kağıtlardan “Erol” yazılı olanı tercih etmiş. Böylece adım konulmuş.

Kumkapı, Yazmacılar Sokağı’nda ilk çocukluk yıllarımı geçirdim. Anıların hoş olanları unutulmuyor. Viyana ve Avrupa’nın diğer şehirlerinde geçirdiğim hayatımın yirmi beş senesi örneğin. Özlem, beklentiler, sevinçler, sükut-u hayallerimin arasında geçen, çocukluk anılarım...

Babamın udunu alıp, içli sesiyle o günkü şarkıları terennüm etmesi beni fevkalade duygulandırır, kendimi tutamayıp ağlardım. Bendeki müzik tutkusu, daha ileriki yıllarda Hint müziği, klasik batı müziği, enstrümental dünya müziğinin birçok türünü kapsayacaktı ve ud hint sitar’ı, keman başta olmak üzere birkaç müzik aleti çalmayı öğrenecektim. Okula yeni başlayan komşunun küçük kızının renkli boya kalemleri, (biraz utanarak) gözlerimin önüne geliyor. Dört yaşında iken gizlice edindiğim bu kalemlere daha evvel elimde hiç boyalı kalem tutmamış olmama rağmen yabancı değildim. Kalemler, eski bir dost görmüşçesine bana yakındılar. Onlarla neler yapabileceğimi derinden hissetmiştim. Renkler, desenler benim bir ömür boyu sevgili dostum, sırdaşım olacaktı. Bu kalem macerasının ertesi

günü babam hissiyatımı anlamış olacak ki, evin önünden geçen portakal arabasını durdurup portakalların sarılı olduğu ince pelür kağıtlarını çıkartıp, bir kova dolusu kağıdı satın almıştı. İlk desenlerimi halen hatırlarım. Ağzında piposu, boynunda fular, fötr şapkalı ilerde görünmek istediğim karakterde portreler. Zarif kadın figürleri çizmeye başladım. Babamın sevincini gözlerinden okuyabiliyordum. Bir hafta içinde sokağımızda tanınmıştım. Eski masallarımızda geçen padişahın üç oğlundan en küçüğü altın elmaya kolay erişir, şehzade altın elmayı atmak istese de elma bir türlü elinden ayrılmaz. Bu altın elma kişinin yaradılışındaki ayrıcalığın hediyesi, bir bakıma sanatsal özel kabiliyetinin işareti olsa gerek.

Babamın bir marangoz atölyesi vardı. Onu çalışırken seyreder, bazen de yardımda bulunurdum. Ceviz Ağacının cilalandıktan sonra görünen dokusundaki insan, hayvan, manzara, büyücünün elinden çıkmışçasına mimari şekiller, hayal gücümü etkiliyordu. Babam ceviz ağacının gövdesinin her yıl bir kez açıldığını ve çevresindeki görüntüleri, aynı bir fotoğraf makinası gibi içine aldığı beni inandırır. Şuuraltım, ağacın dokusundaki harikulade şekillerle öylesine beslenmişti ki bugün dahi eserlerimin detaylarında benzer bezemeler görülür. Çok küçük yaşta babamın atölyesinde ahşap heykelcikler, gemiler, ilginç oyuncaklar icat ederdim.

Yan sokakta dünyaya yabancı gibi sert bakışlı bir insan yaşardı. Hakkında bildiğim tek şey ressam olduğuydu. Hemen her uç noktada olan kişiye kendimi yakın bulduğum gibi onu da kendime yakın bulurdum. Çocuk yaşlarda üzüntülü olduğum zaman, evin yakınındaki parkın köşesinde büyük çınarın tepesine, çaylak yuvasına yakın yerine tırmanırdım. Orada güçlü hayallere dalıp uzak ülkelere gittiğimi, gazetelerin, kitapların hakkımda övgüler yazdığını hayal ederdim. Ağacın tepesinde kendimi unuttur, hür olurum.

Bence insanlar, canlı kitaptır. Ancak onlar okunduğu zaman, onların sohbeti ile gönüllere, beyinlere atılan tohum da canlı olduğundan, yeşeriyor. Kültür de böylece genç kuşaklara aktarılıyor. Lise çağındayken genç bir subay, eşiyle evimize

taşındı. Canlı kitap olarak gördüğüm Emin ağabey... Her akşam utana sıkıla (gelebilir miyim?) diye izin isterdim. Bana ilginç masallar anlatırdı. Bitmeyen masallar, uzun geceler devam etti. Mitolojiler ve masallar ülkesine kaçmak isterdim. Orada kendimi evimde hissederdim. Çocukluğumdan beri gerçek dünya ile hayaller dünyası arasında yaşamayı zevk edinmiştim. Evet, masallar beni, fantastik çizgimi etkilemişlerdi.

1960'lı yıllar, oldukça zor geçti benim için. Defalarca denemeden sonra nihayet lise eğitimimi tamamlamayı başarmıştım. O zaman (Matbaacılık) Meslek Lisesi'nin mezunlarını alan, tek okul Beşiktaş'da bulunan Tatbiki Güzel Sanatlar Okuluydu. Her ne kadar resme sevgi ve istidadım varsa da niyetim, bu okulu bitirip yedek subay olarak kalmaktı. Geçen yıllarda, müzik ile resim arasında gidip geliyordum.

1962'de Tatbiki Güzel Sanatlar'a giriş sınavını kazanmıştım. O yıl Avusturya'dan gelen misafir hoca ANTON LEHMDEN'in talebesi oldum. Wiener Schule Fantastik Realist grubunun kurucularından olan bu değerli sanatçı sayesinde Türkiye ilk defa Fantastik Realizm ile tanışmış oldu.

Ben ve rahmetli bayan Sabiha ERENGÖNÜL bu sanata hayran olup balıklama atladık. Hocamızdan alabildiğine faydalanmaya çalışan sadece ikimizdik. Benim Viyana'da bulunduğum senelerde Sabiha ERENGÖNÜL Türkiye'de çalışmalarını başarıyla sürdürmüş ve kendini sanat çevrelerine sevdirmiş ve tasdik görmüştü. Kendisini rahmet ile anarım.

Gizemli ilimlere ilgi duyanlar, hallerin, kabiliyetlerin bazı şartlarda birbirlerine sirayet edeceğini (Tetikleyeceğini) bilirler. İlk sanatçıdan bugüne esen, aynı heyecandır, aynı coşkudur. Bir kemancı kemaniyla özdeş olup çalarsa, kemandan çıkan ses, ustanın gönlünün sesi değil midir? Prof. Anton LEHMDEN ve daha sonra olağanüstü sanatçı Ernst FUCHS'u gördüğüm anki heyecanı bugün bile duyarım. Kabiliyetler arasındaki sempati, iletişim cereyanını sağlıyor. Daha açık söylemek gerekirse, hoca talebede yaşıyor.

1963 yılında İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'nde beş kişilik Wiener Schule sanatçılarının müşterek bir sergisi oldu. 60'lı 70'li yıllarda Avrupa ve Amerika'da Sanat çevresini hayli meşgul eden, hayranlık duyulan bu sanatçılar ve eserleri, o zaman pek fark edilmedi. Türkiye 60'lı yıllarda bu ekole henüz hazır değildi.

Geleneksel Akademik çalışmaları, eşya ve doğa görüntülerini resmetmek, hiçbir zaman ilgimi çekmemişti. Bilmediğim, alışılmışın dışında bir şeyler bulmak, keşfetmek istiyordum. Detaylar ilgimi çekiyordu. Kristaller, taşların dokuları, böcek, kelebek, kurutulmuş bitki ve çiçek, ağaç kabukları, deniz ürünleri

sürekli çizdiklerim arasındaydı. Elime geçirdiğim objeleri parçalayıp, dokularını incelemek, benzerini yapma gayreti el becerimi geliştiriyordu. Beni heyecanlandırıyordu. Gizem, doku, detay beni ilgilendiriyordu. Bu çalışmalarım ile hocam Anton LEHMDEN'in ilgisini çekmiştim.

Gördüğüm, algıladığım her şey göz süzgecimden geçerek ornamente dönüşüyordu. Organik dokular mikrokozmoz, makrokozmoza dönüşüyordu. Kristaller, ormandaki ağaçlar, evler, insanlar ben çizmeye başlayınca şekil değiştiriyordu... Çocukluğumda geceleri karanlıktan korkardım. Bir duvar üstündeki lekeler, bir köşeye yığılmış elbise, kumaş gibi herhangi bir nesneye bakıp odaklansam, gözlerimin önünde bir yaratığa dönüşüyordu. Neredeyse canlanırdı. Önceleri beni ürküten, korkutan vizyon görüntüleri, sonraları beni oyalayan ve sanatıma istikamet veren güzel şekillere dönüşüyordu. Gene o yıllarda gökkuşağı renginde ışık huzmelerinin her yandan bana doğru yağdığını hatırlıyorum.

Hayallerimin benim yönlendiricim olduğunu keşfettim. Sanatçı kimliği, şuuraltından beslenir. O mitolojilerin, rüyaların, masalların, kutsal yazıların cazibesine kapılır, sembollerdeki sırrı sezer, anlamaya çalışır.

1963'de gördüğüm bir rüya tam anlamıyla zihnimi aydınlatmıştı, sanat yolumu göstermişti.

Rüyada, doğa dışı mimarisi bulunan gökyüzünü keşfediyordum. Donuk değildi. Hayallerin, düşüncelerin ötesinde çok büyük ışıldayan, parlayan şekiller, yerler hareket ediyordu. Bütün gökyüzü olağan üstü mimarisi ile nefes alıyordu ve çok büyük bacaklara dönüşüyorlardı. Gökte yürüyen bu heybetli ayakları gördükten sonra şaşkınlıkla, ürpererek uyanıp resme geçirmeye çalıştım. 1964-1965 yıllarında artık yolumu bulmuştum ve kalitenin teferruatta gizlendiğini anlamıştım.

Bundan sonra rüyalarımı, gördüklerimi, duygularımı ceviz ağacı gibi algılayıp, içimde yoğurup göstermeye çalışacaktım. Fantastik mimari birçok eserimde değişik yorumlarla kendini gösterecekti. Fantastik Realizmi muhakkak vizyonların harekete geçirdiği bir sanat dalı olarak nitelersek, isabet etmiş oluruz. Yaradılışımın ayrıcalığı küçük yaşlarımdan beri, beni fantastik düşünmeye, yaşamaya alıştırdı ve bu tür eserler üretmemde etkili oldu.

Bazı rüyaların gelecekte haber verdiği bilinir.

1964 yılı İstanbul... Bir yolun başında gördüm kendimi, uzun saçlarım ve sakallarım vardı; İnsanlığa şefkatle, acımakla izah edemeyeceğim duygularla karışık bir haldeydim, gözlerim yaşlıydı. Ellerinde ülkelerinin bayraklarıyla resmi geçit

yaparcasına ikişer ikişer bana doğru gelen genç kızlar uzun bir sıra oluşturunuyordu. Bütün dünya ülkelerinden gelmişlerdi. Ellerimi öperek, saçlarımı yüzlerine sürüyorlar, kendi ülkelerinin bayrakları ellerinde saygıyla sağa doğru geçiyorlardı. Bu rüya sayesinde hayatımda bazı değişiklikler olacağını anlamıştım.

Birkaç gün sonra Viyana'dan fantastik realizmin büyük ustası Prof. Ernst FUCHS'un mektubu geldi, içeriği şöyleydi:

Sayın Bay DENEÇ

Arkadaşım olan bay Prof. Anton LEHMEN'in evinde çizimlerin bazılarını gördüm. Çizimlerin çok etkilendim. Özellikle, Wiener Schule ile olan benzerlikten ötürü mutlaka Viyana'ya gelmelisiniz. Kendi galerimde sergi açar, ücretsiz evimde kalabilirsiniz. Bu mektup bende yaşamla ilgili yeni heyecanlar uyandırmıştı. Kısa bir süre sonra üstad tarafından bana Viyana'ya gitmek üzere tren bileti ulaştırıldı. 1964 sonunda çizimlerle dolu bir tahta bavulla Viyana'ya ulaşmıştım. O güzel şehir, beyaz karlar altında daha şuh, daha çekici duruyordu. Hayran olduğum bu şehir, beni uzun yıllar misafir edecekti ve eserlerimin çoğu bu şehirde alıcı bulacaktı.

Avrupa'da saygın ve olağanüstü üne sahip Prof. Ernst FUCHS sayesinde Viyana sanat çevresini tanıdım. Beni 1965'te götürdüğü çevrelerde dahi sanatçı diye tanıtıyordu. Türkiye'de Fantastik Realizmin öncülerinden olduğumu biliyordum. Prof. Ernst FUCHS'a "Sizce, sanatımın değeri nedir?" Diye sorduğumda bazı sanatçıların isimlerini hatırlatıp... ve sen Erol, bu fantastik sanatın zirvesindeki on kişiden birisin, derdi...

Benzer bir iltifat da eski, Tatbiki Güzel Sanatlar'daki üstadım, şimdi Viyana Akademisinde Profesör olan Anton LEHMEN'den geldi. 1997'de İstanbul'u ziyareti sırasında tekrar karşılaştığımda "Erol, biz fantastik çalışıyorduk. Seninle Viyana, Expresif Fantastik sanatı tanıdı." demişti. Türk sanat severleri batılı'nın idrak ve anlayışıyla eserlerimi görürlerse, paylaşmaktan zevk duyarım.

1965, Galeri FUCHS'daki ilk Avrupa sergisi açılış gününde çok geç saatlere kadar ziyarete açık kaldı. Viyana sanat çevresi beni kabul etmişti. Hani anlayana sinek sazmış derler ya, sergi süresince, sanat severler ellerinde lüplerle eserlerimi inceliyorlardı. Ben akademiye bitirmeden hazır ressamdım ve ünlü sanatçıların müşterek sergilerine katılıyordum. Arı, petek yapmayı öğrenmek için okula mı gidiyor?

Viyana'da devamlı ikametgah alabilmem için Akademiye kayıt olmam gerekti. Viyana akademisinin ünlü ustalarından Prof. PAUSER'in özel odasına müthiş bir tekmeye giren Prof. Ernst

FUCHS, "bu genç Türk, senin taleben" dedi. Viyana Akademisine bir tekmeye girmiş bulundum.

Sanatçıların arasında samimiyet artınca teklif kalkıyor. Espriler hoş karşılanıyor. Aynı Prof. PAUSER her sezon sonunda beni çağırıp Akademi'nin Maister ödülü ile hatırlardı. 25 sene devamlı Viyana ve çevre ülkelerde eserlerinin satışıyla yaşayan Türk sanatçısı olarak, bu ekoldeki sanatçıların takdirlerini alıp, onlarla müşterek sergilere katılmak başarısını, kaderimin güzel bir sayfası olarak görüyorum. 1964'de suskun, duygulu, manastırdan gelmiş bir öğrenci gibiydim. Doğu ile batının birleşme noktası olan İstanbul'da doğmuş, yaşamış olmaktan mutluydum. Şehri özlüyordum. Avrupa'da ise kendini yalnız hissedenlerden biriydim.

Zamanının en güçlü sürrealist sanatçısı olan Salvador DALİ; kendini gerçek yaratıcının elinde bir alet olarak görür. Doğudan, batıya yaşamış her gerçek sanatçı, aynı görüşü idrak eder ve savunur. Özden gelen ilhamlar, estetik hazlar, vizyonlarla gelen görüntüleri değerlendirmek lazım. Lambanın yanması için gönül fişini, prize takmak gerek. Sanatsal yaşantıların coşkusuna dalıp mest olmak, kendi özlemi doğrultusunda ilerlemek gerekir.

Yaşantılar birbirine yakın olduğu gibi, sanatsal, bilimsel ve manevi kabiliyetler de birbirine yakındır.

Sanatçıya, daha evvel hiç düşünmediği fikir, beklemediği sanatsal malzeme (İnsprasyon) akıyor. Derinden coşup fıskıran, şaşırtan bu insprasyon deryasının, kendi fikr-i çabasından olmadığına inanıyorum. Ben belli yerlerin özel kabiliyetleri manyetik olarak etkilediğine inanıyorum. Hatta yüzyıllar önce ölen kişilerin bilinçlerinin, tecrübelerinin kozmik hafızada saklandığına, benzer kabiliyetteki hassas bireylerin, saklı bilinçle iletişim kurabileceğine inanıyorum. Sanatçıların bir bakıma insprasyon alan özel kabiliyetler. Onlar çok hassas alıcı istasyonlardır. Müzik ve resim yapan, medyumik yapıdaki çok sayıda sanatçı bu tezi destekler. 1974'de Almanya'da yayınladığım BEUGUNG INS URBILD (MALEREI UND GRAFIK) ŞUUR ALTINA EĞİLME. adlı kitabımdan aldığım bazı anıları naklediyorum.

29 Aralık 1973 Almanya'nın Nürtingen şehrinde semavi bir senfoni... Flüt ve bilemediğim birçok enstrüman eşliğinde sanki galaksilerin senfonisini duyuyordum. Bir sisin sanki içime girdiğini hissettim. O an rüya değildi artık. Şuurum yerindeydi, çok sevdiğim LEONARDO DA VINCI'nin o anda içime girdiği hissi verilmişti. Hayranlık duydum. İkimiz aynı vücudun içindeydik. Sanki güçlü bir motor sesi beynimi doldurmaktaydı. Olanlara razıydım ve memnundum. Şuurum yerine geldikten sonra bile bir müddet bu yaşantının etkisi devam etti.

Uyku sırasında bir kişiye verilen şiiri hatırlıyordum;
“Yaratıcının seçtiği kadeh değerlidir.
Onun doldurduğu kadeh temizdir.
İçine baktığımız ilham kaynağımızdan, menba henüz kurumadı
ve daha asırlar boyu kurumayacaktır. Yeni ve devamlı değişen
resimler bu kaynaktan fışkıracaktır.”

Belli frekans boyutuyla irtibat sağlayabilen sanatçılardan

GOETHE, “ben şiir yazmıyorum. Şiir bana kendini yazdırıyor. Ben
eserlerimi uyur gezer halde yazıyorum” der.

RAFAEL, Sixtini Şapelin’deki Madonna resmine başlamadan
evvel, onu ışıklar içinde gördüğünü söyler.

MOZART VE ÇAYKOVSKY, eserlerini uykuda bestelediklerini
söylerler.

KOZMİK (URBİLER) SEMBOLLER, SANAT ESERLERİNE
DÖNÜŞTÜRÜLEREK GÖRÜNMEK İSTİYOR.

Böyle eserler bilinçli yahut bilinçsizce olsun, büyüleyici tesir
gücü ile cezbedicidir ve seyredende bir çok hatıralar canlandırır.

(HATIRLAMADAN, HAYAL EDİLMEZ)

1967’de geçirdiğim bir kaza sonucu müthiş ağrılarım vardı.
Dünyadaki yaşantımdan pek mutlu değildim. Bir gece kendimi
fevkalade güzel manzaralı bir ortamda buldum. Cennet gibi
bir ortam. Ben vardım. Adım neydi? İsim neydi? Cinsiyetim
neydi? Sadece “ben bilinci” vardı ve huzur ortamı. Başka hiçbir
şey hatırlayamıyordum. Birden fark ettim, vücudum yoktu.
Ölmüştüm. ALLAH’a beni geri göndermesi için, yeterince resim
yapamadığımı, sanat yapmaya olan ihtiyacımı ve beklentilerim
olduğunu, yalvararak beni geri göndermesini niyaz ettim. Acılar
içinde kıvranıyordum. Yaşama geri dönmek istiyordum. Şuurum
yerinde olduğu gibi her şeyi de hatırlıyordum. Birden kendimi
yataкта ölü vücuduma bakarken buldum ve vücuduma geri
döndüğümü hissettim. Ölüm ve yaşam arası benzer yaşantılar 3
gün devam etti, detaya girmiyorum. Ancak sanatın kutsallığını,
ne denli ciddiye aldığımı belirtmek amacıyla yukarıdaki satırları
yazdım. Sanat ahlakı kişinin eserinde görülmeli. Sanatı gerçek
saygı duyanlar ile paylaşmak çok güzel. Ne yazık ki gerçek
anlamdaki sanatı anlamaya, çok az kişi istekli. Çoğunluk dekoratif
kompozisyonla yetiniyor. Sanatçı için çaba harcaması, eserler
üretmesi bir mecburiyettir. Sanatçı güzel şeylerin yaratıcısıdır.
Onlar kendi özlemlerini kovalar. “Güzellikler için kusur, iğrençlik
aramaya kalkmak, eksiklikler” der OSKAR WILDE.

Sanatı yaşamak lazım. Siz sanatı anlıyorsanız, kültür sahibi
azınlıkdansınız.

Sanata gerçekten saygı duyanlar tarafından hatırlanmak çok
güzel... Bugünkü sanat, makinalar sayesinde kendi özünden
kopartılmışdır. Gerçek sanat eserleri hep öndedir. Yaşar. O
sebeple anlayana konuşur. İzaha ihtiyacı yoktur. İnsan bilinci
belli olgunluğa erişince eser, kendini anlatır.

Sanat ahlakı sanatçının kendi kendini aşması için kendi ile yarış
etmesini gerektirir. Ben bu yolu seçtim...

- 1962 Tatbiki Güzel Sanatlar (Misafir Sanatçı Anton Lehmden
ile çalıştı.) Fantastik ekolün ilk Türk temsilcisi oldu.
- 1964 Pr.Fuchhs’un davetiyle Viyana’ya yerleşti ve ilk sergisini açtı.
- 1965-68 yıllarında Viyana Güzel Sanatlar Akademisi’nde Prof.
Pauser ve değerli asistanı Hr. Vogel’in sınıfında fantastik
çalışmalarını sürdürdü. Akademiye devam ederken Fantastik
Ekol’ün ünlü sanatçılarıyla tanışıp onların çok sayıda sergisine
iştirak etti. Aynı yıllarda resim ve heykel sempozyumlarına katıldı.
- 1971 Rudi Bohm, Erol Deneç hakkında belgesel bir film çekti.
Bu film Viyana 20. Yy Modern Sanat Müzesi’nde gösterime
sunuldu.
- 1964-73 Viyana’da ikamet edip Avrupa Kültür şehirlerine
inceleme seyahatlerinde bulundu. Türkiye’de başladığı Klasik
Türk müziği çalışmalarına keman ve ud ile devam edip, yanı
sıra sitar ile Hint müziğine merak sardı.
- 1973 Viyana’da evlendi. Dört kızı bir oğlu oldu.
- 1973 İçindeki tabiat sevgisini keşfedip Alp dağları eteklerinde
bir tepeye yerleşti. Çalışmalarını sürdürüp Avrupa’nın en
önemli şehirlerinde devamlı sergilere katıldı.
- 1982 Avusturya televizyonu ünlü Rejisörü Wolfgang Lezowsky,
Erol Deneç’in belgeselini yaptı. Bu film, Avrupa’nın büyük
şehir televizyonlarında gösterildi.
- 1989 yılında Türkiye’ye dönüş yaptı.
- 1991-95 İstanbul Üniversitesi Kültür Merkezi’nde Resim
Öğretmenliği yaptı. Burada eğitmenliğini üstlendiği
öğrencileriyle 1995 yılında İFAR (İstanbul Fantastik Realite)
grubunu kurdu. Üsküdar Emin Ongan Klasik Türk Musikisi
Derneği’nde keman çalmaktadır.
- 1963’ten buyana açtığı sergilerin sayısı 150 ‘yi geçmiştir.
Çalışmalarına Moda’da ki atölyesinde devam etmekte
olan sanatçının Albertina Müzesi, Belveder Müzesi, Viyana
Şehir Koleksiyonu, Akbank Koleksiyonu’nda aralarında
bulunduğu Almanya, Avusturya, Fransa, İtalya ve Türkiye’de
ki koleksiyonlarda birçok eseri bulunmaktadır.

EROL DENEÇ

Like the clay in the master's hand, events, people influence us, as artists, and change our colors.

With its dimensions of sculpture, painting, poetry, music, art opens a window to essence beyonde and substance and trains the artist's heart to be a real human being. It makes him as identical of the universe and its contents. If the artist is a painter, he praises the owner of the universe with the language of colors in a sense his invitation and herald. Art is such a language and a call that emeges from hearts and is felt by the hearts, An artist is narrated by his own work. Artist = Work.

I'm the first-born son of an carpenter who tried to get by his family in a humble way. I was born in Kumkapi, wit a character who is open to the secrets, innovation and change, in Istanbul ic February 1941. While my father was hesitant about giving me names, our canary bird preferred the names of Erol among different names written on the papers. So I was given the name.

I spent my first childhood years in Kumkapi, Yazcilar Street. Pleasent memories are not forgotten. The twenty-five years of my life in Vienna and other European cities, for example. My childhood, passing with missing, expectations, joys, disappointment....

My father would take his oud and chanted the songs of that day, I couldn't help to cry... My passion for music in the following years would cover many types of Indian music, classical western music, instrumental world music, and I would learn to play a few musical instruments, including ud indian sitar and violin. I always remember the colored paint pencils of the neighbor's new daughter, who was just starting school. I was not a stranger to these pencils that I had secretly acquired at the age of four, even though I had never held any painted pencils before. The pens were close to me as if I had seen an old friend. I felt deeply what I could do with them. Colors, patterns were so close to me as a dear friend of a lifetime. The day after this pencil adventure, my father would have understood my sensation, he had stopped the orange car passing in front of the house, took

out the thin peeled pellets in which the oranges were wrapped, and bought a bucket of paper. I still remember my first patterns. Portraits in his mouth with a pipe, foulard on his neck, sombrero hat that I also would like to see them in the future. I started drawing elegant female figures. I could see my father's joy in his eyes. I was recognized on our street in a week. The youngest of the three sons of the sultan, juct like mentioned in our old tales, has easy access to the golden apple, even though the prince wants to throw the golden apple, the apple is not separated his hands. This apple could be the gift of the privilege in creation of human beings and could be a sign of his special ability artistic.

My father had a carpenter's workshop. I watched his works, and sometimes I would help him. Walnut Tree after the polishing of the visible textures of people, animals, landscapes, were architectural shapes such as an imagination of the magician. My father would have convinced me that the walnut tree's trunk was opened once a year, and that the images around it had the same camera in it. Consciousness was so well-nourished in the texture of the golden tree that even today, there are similar ornaments in the details of my works. At my young ages, I used to invent wooden figurines, ships, interesting toys in my father's workshop.

On the side street, a hard-eyed man lived, like a stranger man to the world. All I knew about him was that he was a painter. I fetl him close to myself as I felt 1/3 of people close to me. In my childhood, when I was sad, I climbed to the top of the big plane at the corner of the park near the house, near the rookie nest. I dreamed of going to distant countries and being praised by newspapers, books. I'd forget about myself on the tree, I'd be free.

I think people are a live book. However, when they are read, they are blossoming with hearts, because the seeds thrown into the brains are alive. Thus, culture is transferred to younger generations. When I was at high school age, a young military officer moved to our house with his wife: Mr. Emin, who I saw as a live book ... Every evening,

I asked for permission to get in, with shame of boring. He used to tell me some interesting tales. Endless tales continued during long nights. I'd like to escape to the land of mythologies and fairy tales. I felt at home there. Ever since I was a kid, I had the pleasure of living between the real world and the world of dreams. Yes, fairy tales have affected me, my fantastic line.

The 1960s, They were pretty hard for me. After many attempts, I finally managed to complete my high school education. Then (Typography) Vocational High School, graduates of the only school in Besiktas School of Applied Fine Arts. Although I have the ability of painting and love it, I intend to finish this school and remained as a reserve officer. In the past few years, I traveled between music and painting.

In 1962, ofcourse I passed the exams of Applied Fine Arts. That year I was a student of ANTON LEHMDEN who came from Austria. Through this valuable artist, co-founder of the Wiener Schule Fantastic Realists group, Turkey met Fantastic Realism for the first time.

Deceased lady Sabiha ERENGÖNÜL and I admired this art and jumped at it. We were just the two of us trying to take advantage of our teacher. In the year I was in Vienna, Sabiha ERENGÖNÜL continued to work on the art successfully and endeared himself to the art society in Turkey and was approved. May she sleep in heavenly light.

Those who are interested in mysterious sciences know that states, abilities effect to each other in certain circumstances. It is the same excitement and the same enthusiasm. If a violinist becomes identical with his violin, isn't the sound of the violin coming from the heart of the artist? I still feel the same excitement that I felt when I saw Prof Anton LEHMDEN and later the extraordinary artist Ernst FUCHS. The sympathy between the capabilities provides communication. More precisely, teacher lives in student.

In 1963, a joint exhibition of five Wiener Schule artists was organized at the Istanbul Academy of Fine Arts. These artists and their works, which fascinated the environment of art in Europe and America in the 60s and 70s, were not noticed. Turkey was not yet ready for this school in the '60s.

I had never been interested in painting traditional academic works, images of goods and nature. I wanted to find something out of the ordinary I didn't know about. I'm interested in details. Crystals, textures of stones, insects, butterflies, dried plants and flowers, tree shells, sea food have been among my drawings. I was trying to break

through the objects I had, to study the tissues and to do the same. It excited me. Mystery, texture, detail concern me. I took the attention of my teacher, Anton LEHMDEN.

Everything that I saw and perceived, turned into an ornament through my eye strainer. Organic tissues were transformed into microcosm, macrocosm. Crystals, trees in the forest, houses, people changed shape when I started to draw ... I was afraid of the dark at night in my childhood. The blotches on a wall turned into a creature in front of my eyes if I looked and focused on any object, such as a dress, a cloth, stacked in a corner; almost came alive. At first, the vision footage that frightened me and scared me turned into beautiful shapes that later stalled me and gave direction to my art. I also remember that in those years the rainbow light rays rained all over me.

I've discovered that my dreams are my direction. An artist's identity is fed by consciousness. He is attracted by the mythologies, dreams, tales, scriptures, and he tries to understand a secret in symbols.

A dream I saw in 1963 had literally enlightened my mind, art showed my way.

In the dream, I was exploring the sky with a nature-free architecture. It wasn't frozen. Beyond dreams, thoughts, glowing shapes were moving places. The whole sky was breathing with extraordinary architecture and turned into very big legs. After seeing these majestic feet walking in the sky, I tried to wake up and take the picture. In 1964-1965 I found my way and I understood that quality is hidden in detail.

From that, I would perceive my dreams what I saw, and my feelings like a walnut tree, and tried to knead inside. Fantastic architecture in many of my work in different interpretations would show itself. If we regard Fantastic Realism as a branch of art that is driven by visions, we will be right. Since I was a child, the privilege of my creation accustomed me to think and live fantastic, and it was effective in producing such works.

Some dreams provide inform of the future.

Istanbul in the year of 1964... I saw myself at the beginning of a road, I had long hair and beard; I was mixed with feelings that could be not explained with mercy, my eyes were wet. Young girls who came to me two by two with their country flags on their parade were a long row. They came from all the countries of the world. They kissed my hands, carried my hair on their faces, and flags of their country were moving to the right with respect in their hands. I realized that this dream would make some changes in my life.

A few days later, I received a letter from Ernst FUCHS, the great master of fantastic realism, from Vienna. the content was as follows:

Dear Sir DENEÇ

I saw some of your drawings at the house of my friend, Prof Anton LEHMDEN. I'm very impressed with your drawings, You must come to Vienna, in particular because of the similarity with the Wiener Schule. You may hold an exhibition my own gallery, you can stay in my home free of charge. This letter gave me new excitement about life. Shortly thereafter, the train was delivered by the master to Vienna. At the end of 1964, I arrived in Vienna with a wooden suitcase full of drawings. This beautiful city was standing more buoyant, more attractive under the white snows. This city that I admired was going to host me for many years, and most of my artworks would find buyers in this city.

Thanks to the prestigious and prestigious Prof Ernst FUCHS in Europe, I recognized the Vienna art scene. He introduced me as an artist even in the circles he took me in 1965. I knew I was the pioneer of Turkish Fantastic Realism. As I asked Professor Ernst FUCHS "What is the value of my art?", after mentioning the names of some artists, he said "... and you, Erol, are one of ten people at the top of this fantastic art.

A similar compliment came from my old master of applied arts, Anton LEHMDEN, now a professor at the Vienna Academy. When I met him again during his visit to Istanbul in 1997, he said "Erol, we were working fantastic. With you Vienna recognized Expressive Fantasy art". If Turkish art lovers see my works with the perception and understanding of the West, I enjoy sharing.

1965, the first European exhibition at the Gallery FUCHS was open for visits until very late on the opening day. The Vienna art scene appreciated me. A word to the wise is enough, the art lovers were examining at my works with great attention during the exhibition. I was a painter without finishing the academy and participated in the joint exhibitions of famous artists. Does bee go to school to learn to make honeycomb?

I had to register at the academy so I could get a permanent residence in Vienna. Ernst FUCHS got into the room of Prof. Dr. PAUSER, one of the famous masters of the Vienna Academy, with a kick and said, "this young Turkish will be your student". I was accepted by the Vienna Academy with that kick.

When the intimacy among the artists increases, the offer leaves. The jokes are welcome. At the end of each season, PAUSER called and reminded me with the Academy's Maister Prize.

As a Turkish artist living with the sale of his works in Vienna and neighboring countries for 25 years, I have received the appreciation of the artists in this school and participated in the joint exhibitions with them as a beautiful page of my fate. In 1964, I was like a silent, soulful student from the monastery. I was born and lived in Istanbul, which is the unification point of the east and the west. I miss the city. I was one of those who felt lonely in Europe.

The most powerful surrealist artist of his time, Salvador DALI sees himself as a tool in the hands of the true creator. Every real artist who lived from the east to the west realizes and defends the same view. Inspirations from the essence, aesthetic pleasures, visuals must evaluate the images. For the lamp to turn on, we need to plug in the mains plug. To be enchanted by the exuberance of artistic experiences, it is necessary to advance in line with his own aspiration.

As the experiences are close to each other, artistic, scientific and spiritual abilities are close to each other.

The idea that he never thought of before would flow from the artistic material he did not expect. I believe that this world of insurgency, which emanates and gushes deeply, is not from its own intellectual effort. I believe that certain places magnetically affect special abilities. I believe that the consciousness and experiences of the people who died centuries ago can be stored in cosmic memory, and that sensitive individuals with similar abilities can communicate with hidden consciousness. Artists are in a way that a special ability is get inscribed. They are very sensitive on receiving stations. Many artists in music and in the mediumistic structure support this thesis. I will mention some of my memories from my book, BEUGUNG INS URBILD (MALEREI UND GRAPHIC) GOING TO SUBCONSCIOUS, published in Germany in 1974.

On December 29, 1973; A ethereal symphony in the city of Nürtingen, Germany ... I could hear the symphony of galaxies in the presence of the flute and many instruments I did not know. I felt like a fog got in me. It wasn't a dream anymore. I was in the right place, and I was given the feeling that my favorite LEONARDO DA VINCI entered in. I got admired. We were in the same body. As if a powerful engine sound was filling my brain. I was content with what happened and I was happy. The effect of this life continued for a while, even after I got up.

*I remembered the poem given to a person during sleep;
The goblet chosen by the Creator is worth..
The glass he fills is clean.*

From the inspiration we look into, the spring has not yet dried up and will not dry for centuries. New and ever-changing images will come out from this source."

Artists who can communicate with a certain frequency dimension

*GOETHE says "I don't write poems. Poems make me write them.
I am asleep as I write my works".*

*RAFAEL says before he started painting Madonna in Sixtini Chapel,
he saw it in lights..*

*MOZART AND ÇAYKOVSKY say that they composed their works in
sleep.*

*KOZMIK (URBILDER) SYMBOLS WANT TO APPEAR TO THE ART
WORKS.*

*Such works, whether consciously or unconsciously, are captivating
with fascinating force and revitalize many memories.*

(NO IMAGINATION WITHOUT REMEMBER)

*I had great pains as a result of an accident in 1967. I wasn't very
happy about my life on Earth. One night I found myself in a setting
with fantastically beautiful views. Heavenly environment. I was there.
What was my name? What was job? What was my sex? Only there
was conscious of ego and peace. I couldn't remember anything else.
Suddenly, I felt I didn't have a body. I was dead. In order to send me
back to God, I didn't give enough pictures, I had the need to make art
and expectations, I pleaded, send me back. I was in pain. I wanted to
go back to life. I remembered everything, just like I was. Suddenly, I
found myself staring at my dead body in bed and felt back to my body.
Similar lives between death and life continued for 3 days, I am not
going into details. However, I wrote the lines above in order to show
how I took the sanctity of art seriously. Art ethics should be seen in
one's work. It's good to share art with those who really respect it.*

*Unfortunately, very few people are willing to understand the true
art. The majority is content with the decorative composition. It is an
obligation for the artist to make efforts and to produce works. An
artist is the creator of beautiful things. They chase their aspirations.
"looking for flaw and ugliness in beauty is flawness" says OSKAR
WILDE.*

*Art needs to live. If you understand the art, you are the culturally
minority.*

*It is so good to be remembered by those who truly respect art.
Today's art is detached from its core by machines. Real works of
art are always ahead. Alive. That's why she speaks. He doesn't need
any explanation. When human consciousness reaches a certain
maturity, the work tells itself.*

*Art ethics requires an artist to compete with himself in order to
transcend himself. I chose this way ...*

*1962 Applied Fine Arts (worked with Anton Lehmden, guest artist).
Became the first Turkish representative of the fantastic school.*

*1964 With the invitation of Pro.Fuchhs, moved to Vienna and held his
first exhibition.*

*1965-68, continued his work in the Academy of Fine Arts in Vienna
with Prof. Pauser and his dear assistant Hr. Vogel. While attending the
academy, met with famous artists of Fantastic Ekol and participated
in many exhibitions of them. In the same years participated in
painting and sculpture symposiums.*

*1971 Rudi Bohm made a documentary film about Erol Deneç. This
film was screened at the 20th Yy Modern Art Museum in Vienna.*

*1964-73 Lived in Vienna and traveled to study European cultural
cities. Continuee to work with the classical Turkish music violin and
oud, which started in Turkey, as well as a passion for the sitar and
Indian music.*

1973 Married in Vienna. Had four daughters a son.

*1973 Discovered the nature love within him and settled down on a
hill in the foothills of the Alps. Continued to work and participated in
exhibitions in the most important cities of Europe.*

*1982 Wolfgang Lezowsky, the famous director of Austrian television,
made the documentary of Erol Deneç. This film was shown on the
big city televisions in Europe.*

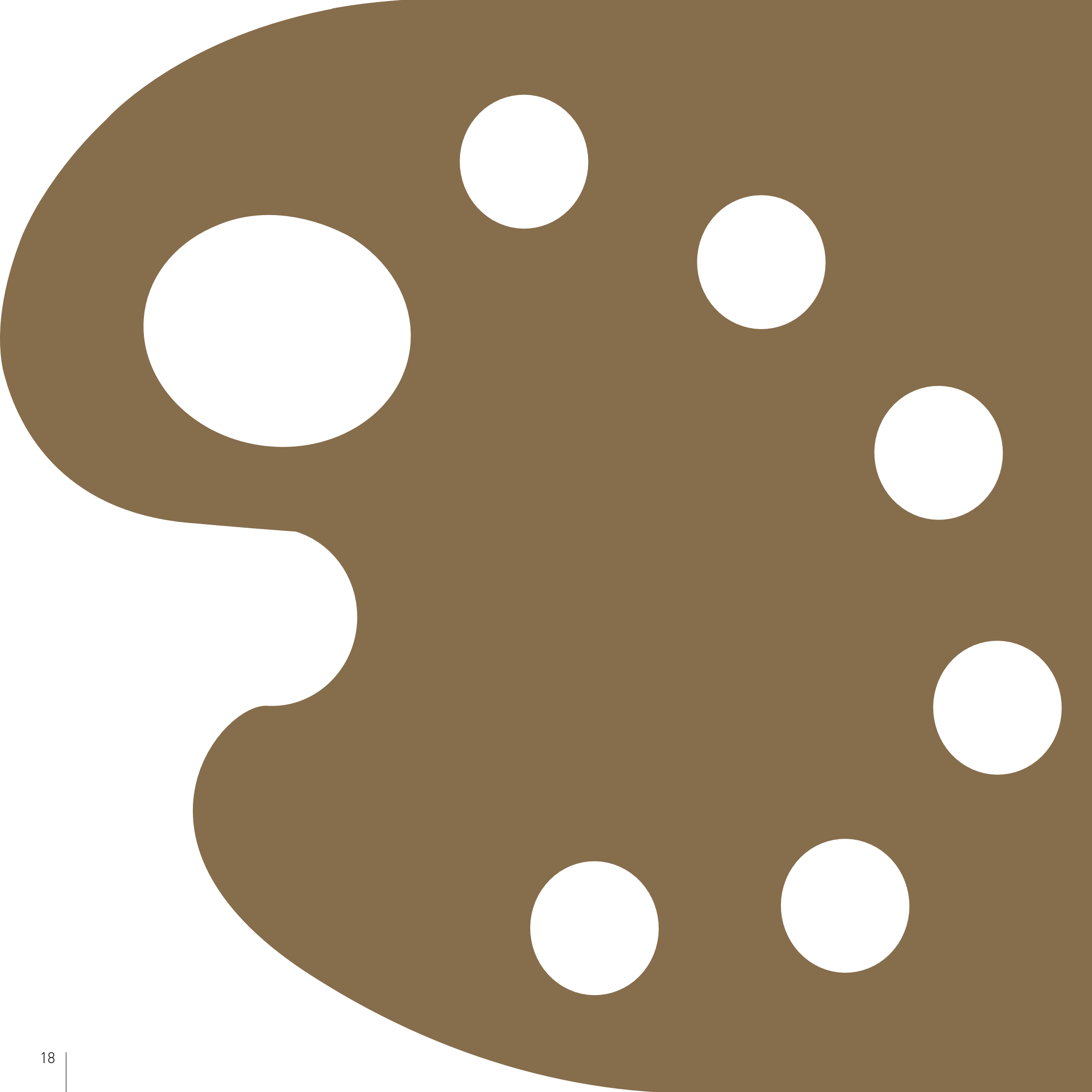
1989 Returned to Turkey.

*1991-95 Studied painting at Istanbul University Cultural Center.
Founded İFAR (Istanbul Fantastic Reality) in 1995 with his students.
Still playing violin in Üsküdar Emin Ogan Classical Turkish Music
Association.*

*Since 1963, the number of his exhibitions has exceeded 150. The
Works of the artist has many Works in the collections in Germany,
Austria, France, Italy and Turkey, including Albertina Museum,
Belveder Museum, Vienna City Collection, Akbank Collection.*

F. denaz

ESERLER ART WORKS

SELBS PORTRÉ PORTRAIT OF SELBS

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1995
54 x 95 cm

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2009
100 x 120 cm

OSMAN GAZI'NİN RÜYASI

DREAM OF OSMAN GAZI

DAĞLARIN ZİRVESİ
TOP THE MOUNTAINS

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1993
100 x 100 cm*

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2005
100 x 100 cm

SİMYACI
ALCHEMIST

İSTANBUL'U DÜŞÜNÜRKEN
THINKING ISTANBUL

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1992
60 x 130 cm

SURA ÜFLEMEN İÇİN BEKLEYEN MELEKLER
ANGELS WAITING TO BLOW THE SURA

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2015
100 x 150 cm*

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2000
130 x 130 cm

YUKARI DÜNYA THE UPPER WORLD

TÜRKLERİN SOY KÜTÜĞÜ
PEDIGREE OF TURKS

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 20013
120 x 130 cm*

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2016
100 x 150 cm

AYNALARDAN KENDİNİ İZLEYEN GÜZEL
THE BEAUTIE WATCHING HERSELF IN THE MIRRORS

GÜNEŞİN DOĞDUĞU YERE
THE WHERE THE SUN RISES

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2015
130 x 130 cm*

ALTIN ÇAĞIN HABERCİSİ
MESSINGER OF THE GOLDEN AGE

Yağlı boya / Oil painting, Viyana - İstanbul 1979
93 x 190 cm

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2016
130 x 130 cm

OKYANUSUN MAVİ SULARINDA UÇAN YELKENLİ
A FLYING SAILBOAT ON THE BLUE WATERS OF THE OCEAN

MÜZİSYENİN VİZYONU
THE VISION OF THE MUSICIAN

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1999
130 x 130 cm*

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2014
130 x 130 cm

AŞK AYNASI BANU
THE LOVE MIRROR LADY

FANTASTİK ŞEHRİN LAMBALARI YANIYOR
LIGHTS OF THE FANTASTIC CITY IS TURNING ON

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2016
200 x 100 cm

GEMİDE MÜZİK SESLERİ
MUSIC SOUNDS ON BOARD

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2006
130 x 130 cm*

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2005
100 x 100 cm

ZEHİRLİ SARMAŞIK POISON IVY

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2014
130 x 130 cm

KAYALAR ARASINDA KURTULMAYA ÇALIŞAN GEMİ
A SHIP TRYING TO GET OUT OF THE ROCKS

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2012
100 x 100 cm

AT ÜZERİNDE KEMAN ÇALAN
PLAYING THE VIOLIN ON A HORSE

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2013
100 x 100 cm

GÖNÜLLERİN VUSLATI UNION OF HEARTS

ATLARIN BAYRAMI
HORSES' DAY

*Yağlı boya / Oil painting, Viyana 1972 - 1973
100 x 100 cm*

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2016
140 x 1110 cm

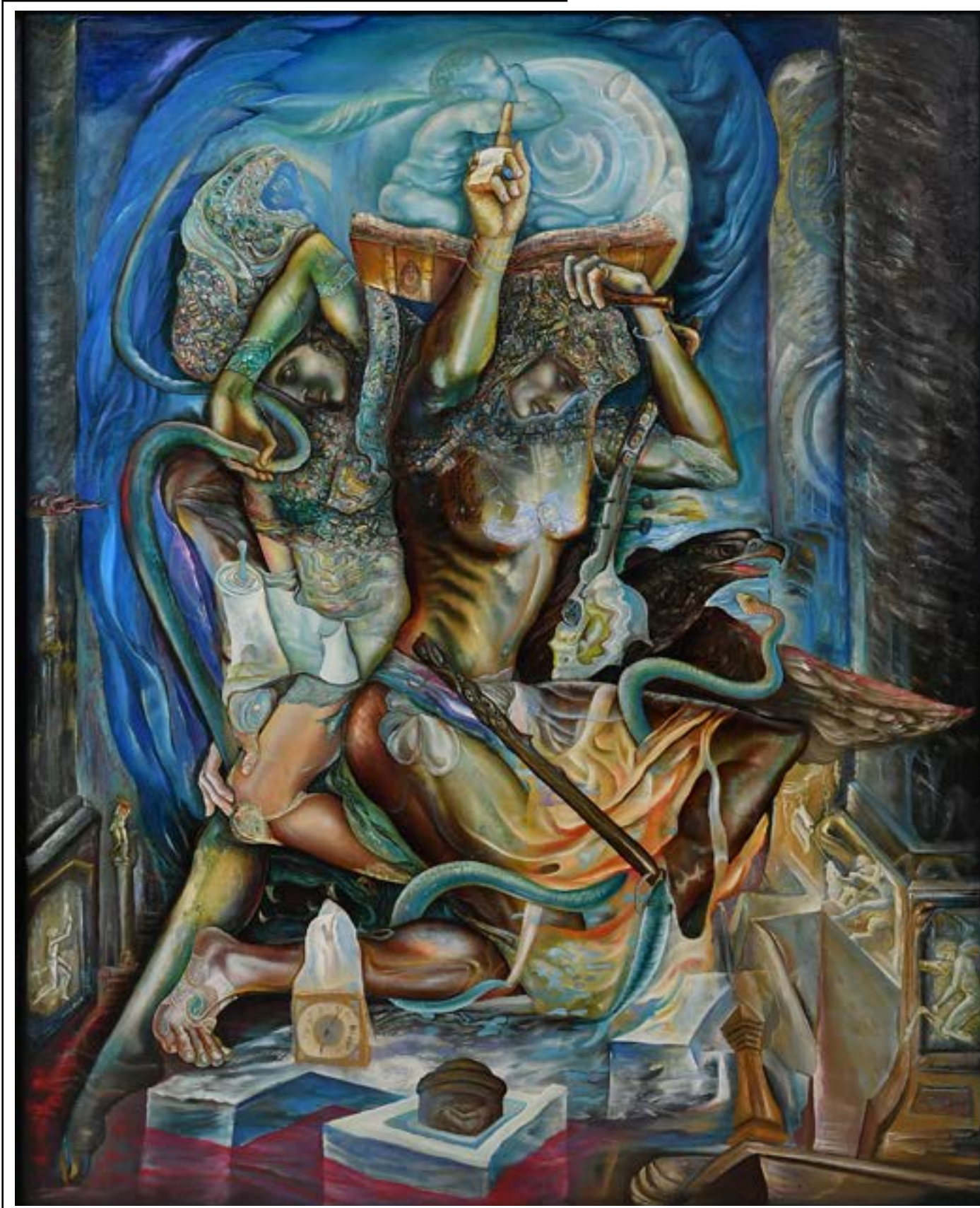
OKYANUS ORTASINDA YALNIZ SARAY
THE LONELY PALACE AT THE HEART OF THE OCEAN

EVRENİN KADERİNİ YAZAN
SEALING THE FATE OF THE UNIVERSE

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2016
200 x 100 cm

BİLGELİĞİ ÖZLEYİŞ
LONGING FOR WISDOM

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1993
100 x 130 cm*

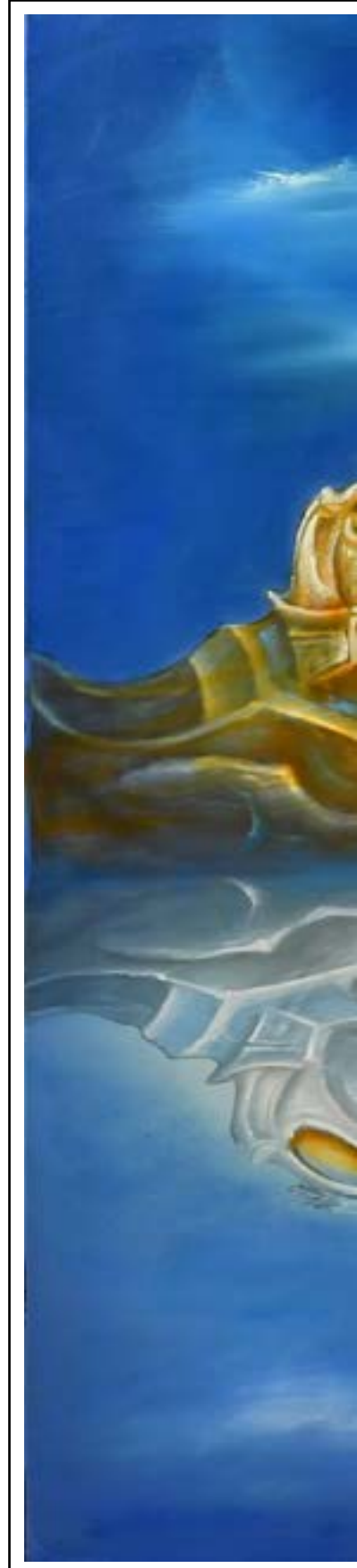
Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2014
100 x 100 cm

HAYAT AĞACI
TREE OF LIFE

SUDA KENDİNİ SEYREDEN
WATCHING ITSELF IN THE WATER

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2016
100 x 75 cm*

SU PERİSİ
NYMPH

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2005
100 x 100 cm*

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1991
63 x 60 cm

GİZEM BALIKCISI THE MYSTERY FISHERMAN

EZEKİELİN RÜYASI
THE DREAM OF EZEKIEL

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2001
100 x 190 cm

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2000
130 x 130 cm

YOKLUK TEPESİ THE HILL OF ABSENCE

YUNUS EMRE, BAK ŐU DÜNYANIN HALİNE
LOOK AT THIS WORLD

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1993
50 x 70 cm

İSİMSİZ
UNTITLED

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2011
100 x 120 cm*

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1991
46 x 90 cm

İNSAN, AT, KARTAL ÜÇLÜSÜ
THE TRIO OF HUMAN, HOURSE AND EAGLE

KRİSTAL KULE
CRYSTAL TOWER

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2013
55 x 150 cm

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2016
100 x 100 cm

HAYAL ŞEHİR THE DREAM CITY

KAFKAS DAGĞLARINDA, KAVAL ÇALAN ADAM
MAN BLOWING THE PIPE ON THE CAUCASUS

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2012
170 x 100 cm

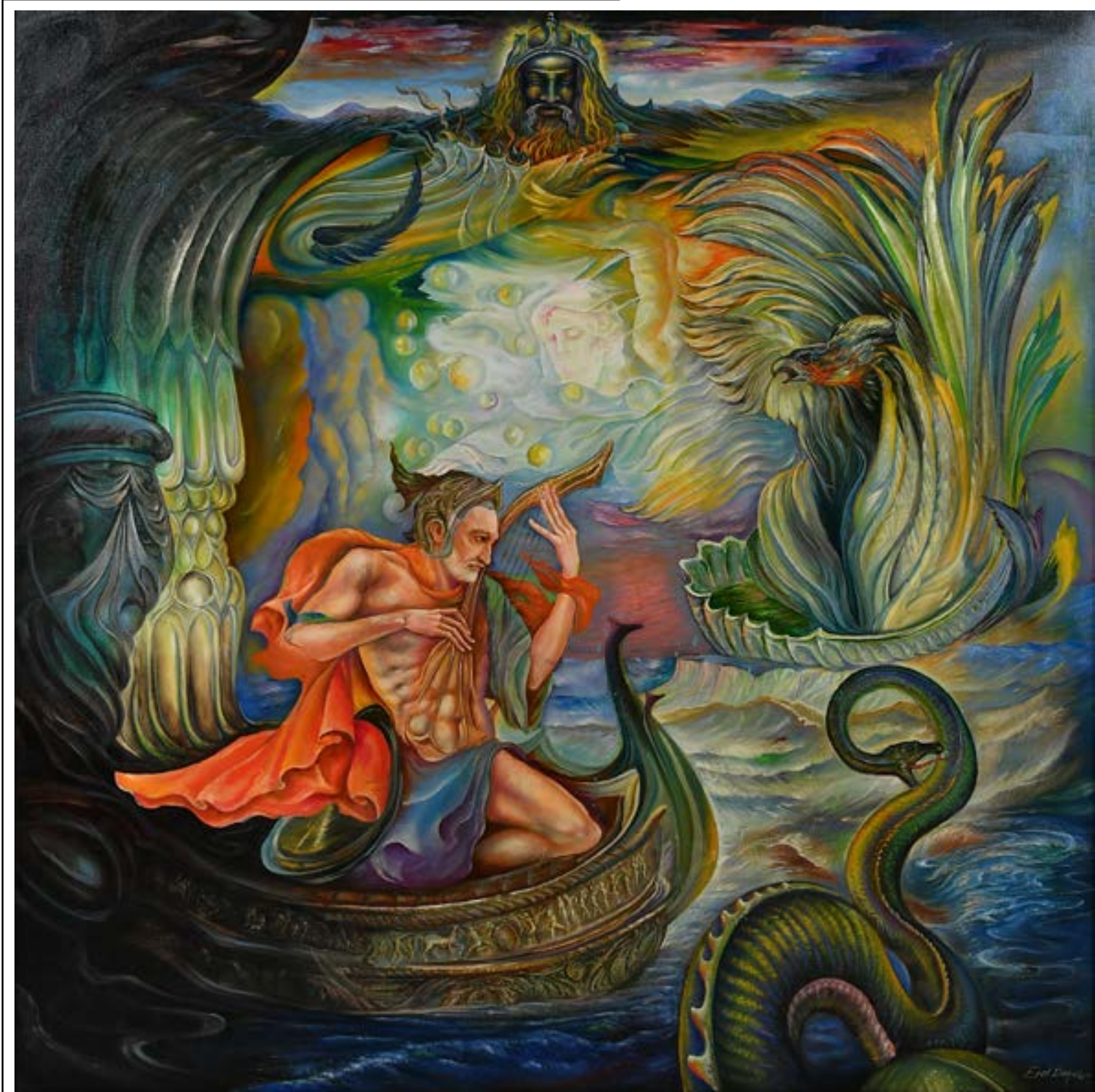

IŞIĞA YÖNELMİŞ BİLGE
TRAVELLER TOWARDS THE LIGHT

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2004
69 x 90 cm*

GÖNLÜNÜN TELLERİNİ ÇALAN
PLAYING THE STRINGS OF HEARTS

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2009
130 x 130 cm*

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2016
130 x 130 cm

ARKASINDAKİ YÜKÜ ATAMIYOR
HE CAN'T GET RID OF THE BURDEN ON HIS BACK

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1999
50 x 67 cm

GÖNÜL ÇİÇEKLERİ SERİSİ
THE FLOWERS OF THE HEART SERIES

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1997
60 x 70 cm

ÇİÇEKLER ARASINDA KAYBOLMUŞ LOST AMONG FLOWERS

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1995
30 x 55 cm

ÇALGICI KIZ (ARP ÇALAN)
THE MUSICIAN GIRL (HARPIST)

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2000
30x 45 cm

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2009
40 x 90 cm

SEMA EDEN GÜZEL
THE WHIRLING BEAUTY

LEYLA
LEYLA

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1994
35 x 45 cm*

Yağlı boya / Oil painting, Viyana 1987
145 x 48 cm

ŞAPKALI BAYAN
THE LADY WITH A HAT

İSKENDER'İN ELİ
THE HAND OF ALEXANDER

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1991
70 x 43 cm

TAÇLI KIZ
THE GIRL WITH THE CROWN

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1998
30 x 37 cm

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2002
50 x 70 cm

GÖNÜL ÇELEN
DELILAH

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2012
55 x 178 cm

BENDEN GÜZEL VAR MI?
WHO'S THE FAIREST OF THEM ALL?

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2006
60 x 120 cm

ELMA İKRAM EDEN
THE ONE WHO OFFERS AN APPLE

ANNE VE YAVRUSU
MOTHER AND HER CUB

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2013
120 x 100 cm*

KADERİNE KOŞAN
RUNNER TO THE DESTINY

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2007
40 x 25 cm

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1999
50 x 80 cm

GÜNEŞİ TAKİB EDEN
THE ONE WHO FOLLOWS THE SUN

AĞRI DAĞI
THE MOUNT ARARAT

*Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2002
100 x 80 cm*

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2015
50 x 70 cm

KULE
TOWER

ZITLARI BİRLEŞTİREN

COMBINER OF OPPOSITES

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2014
50 x 70 cm

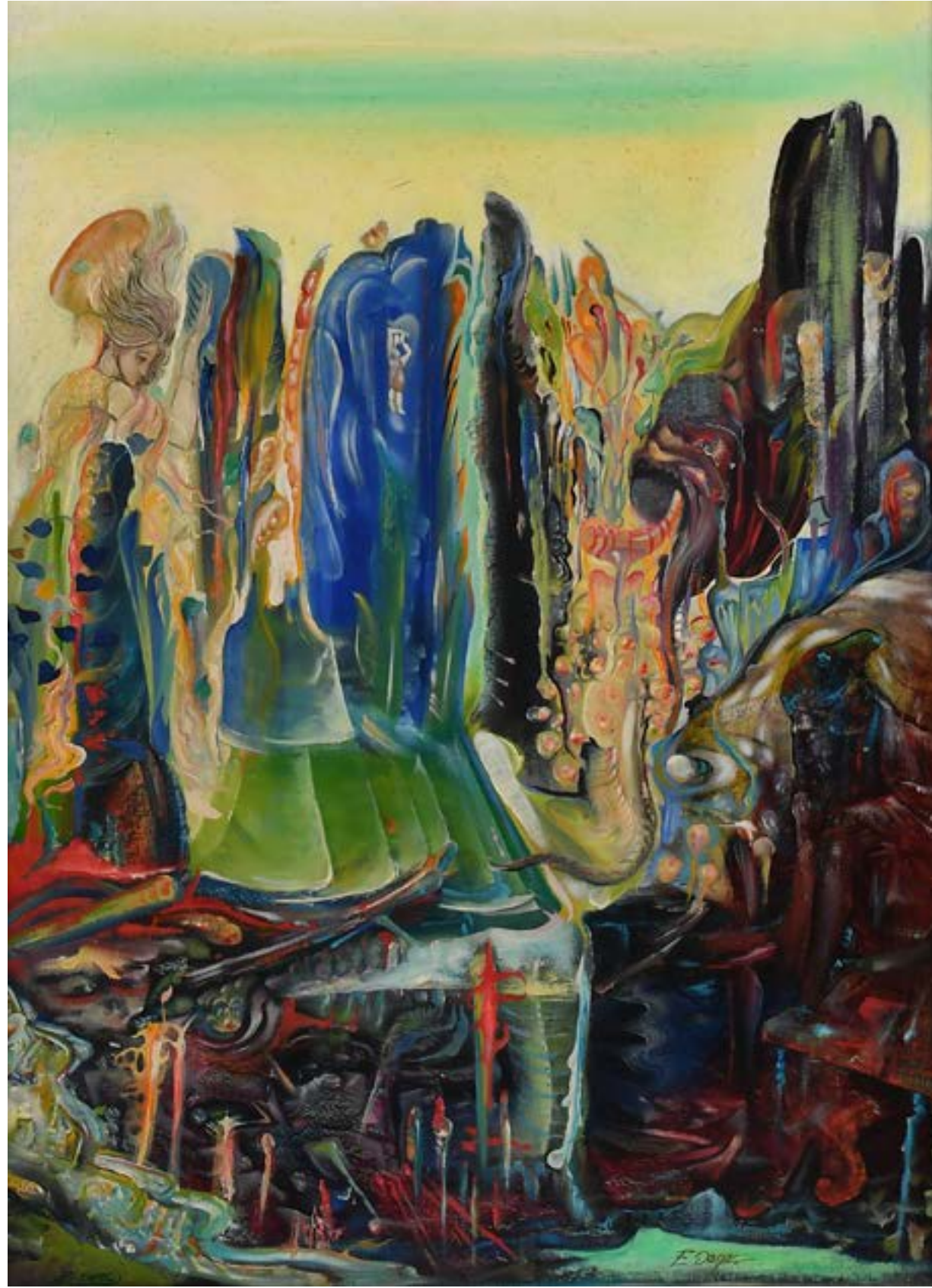
RÜZGARDA TABİAT
THE NATURE DURING WIND

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2006
35 x 25 cm

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2006
35 x 25 cm

GEÇMİŞTEN KALAN REMAINING FROM THE PAST

UMİ MERDİVENLERİ
THE STAIRS OF HOPE

*Yağlı boya / Oil painting, Viyana 1987
50 x 70 cm*

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2007
25 x 35 cm

MANZARA

THE VIEW

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2014
130 x 130 cm

DALGALI DENİZDE BİLİNMEZE YOLCULUK
TRAVEL TO THE UNKNOWN ON THE WAVY SEA

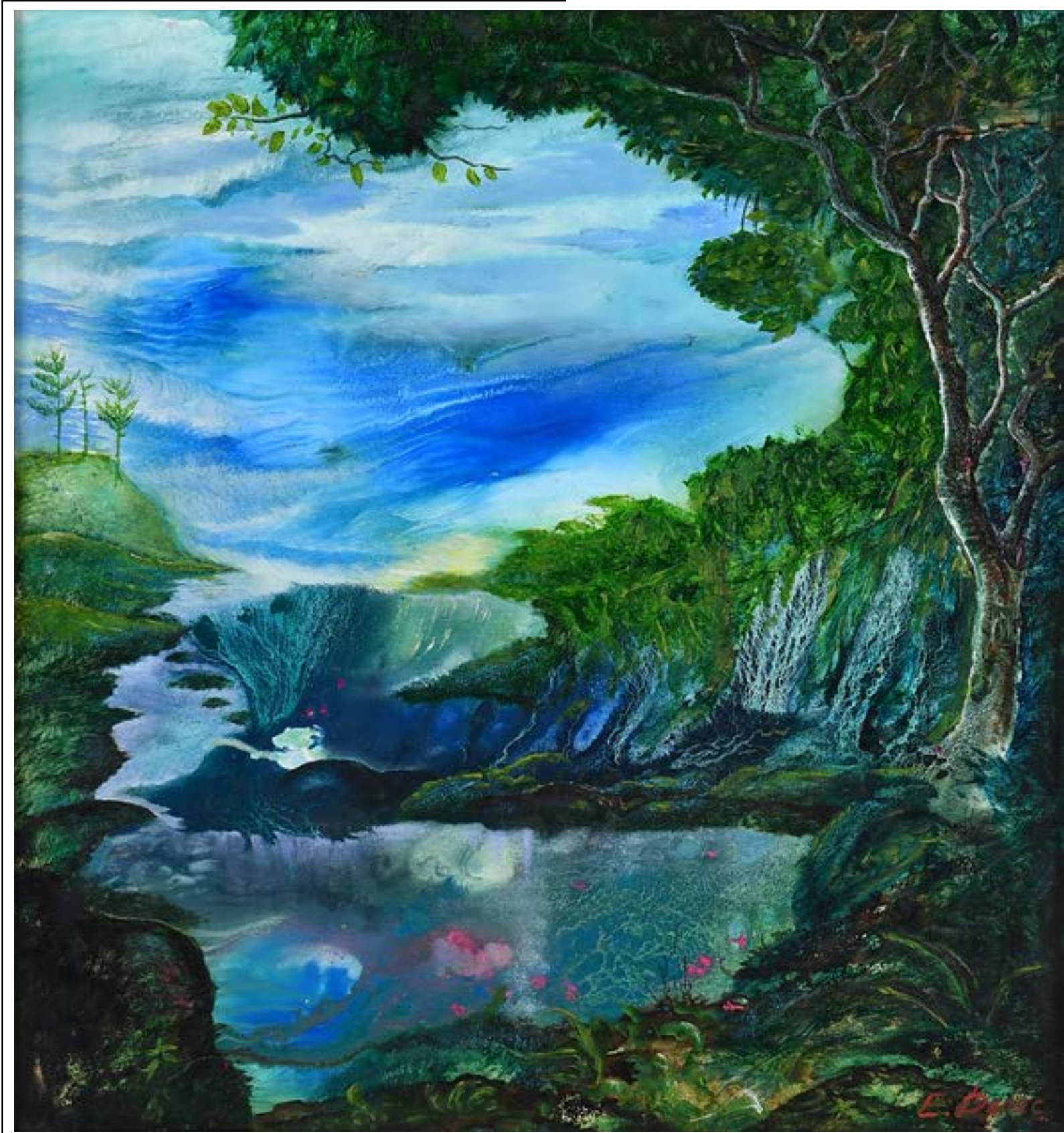
YANAN AĞAÇ
BURNING TREE

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2007
40 x 60 cm

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1999
49 x 35 cm

YEŞİL VAZODA GÖNÜL ÇİÇEKLERİ SERİSİ THE FLOWERS OF THE HEART IN A GREEN VASE SERIES

AKŞAM SERİNLİĞİNDE GÖL MANZARASI
LAKE VIEW IN THE EVENING COOL

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2007
40 x 60 cm

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 1999
35 x 60 cm

KIRMIZI ÇİÇEKLİ VAZO
THE VASE WITH THE RED FLOWER

GÜN BATIMINI İZLEYEN KULE
TOWER FOLLOWING SUNSET

Yağlı boya / Oil painting, İstanbul 2015
35 x 25 cm

E.A. II / XX

"KOÇ BURCU"

S. p. L. D. K.

KOÇ BURCU
ARIES

Gravür
40 x 62 cm

Gravür
40 x 62 cm

BOĞA BURCU
TAURUS

ASLAN BURCU
LION

Gravür
40 x 62 cm

Gravür
40 x 62 cm

BAŞAK BURCU
VIRGO

Gravür
40 x 62 cm

HİÇ YENİLMEYEN
UNDEFEATABLE

AKREP BURCU
SCORPION

Gravür
40 x 62 cm

Gravür
40 x 62 cm

YAY BURCU
SAGITTARIUS

E.A. 8800 / 8800

J. D. Orsi

OĞLAK BURCU
CAPRICORN

Gravür
40 x 62 cm

Gravür
40 x 62 cm

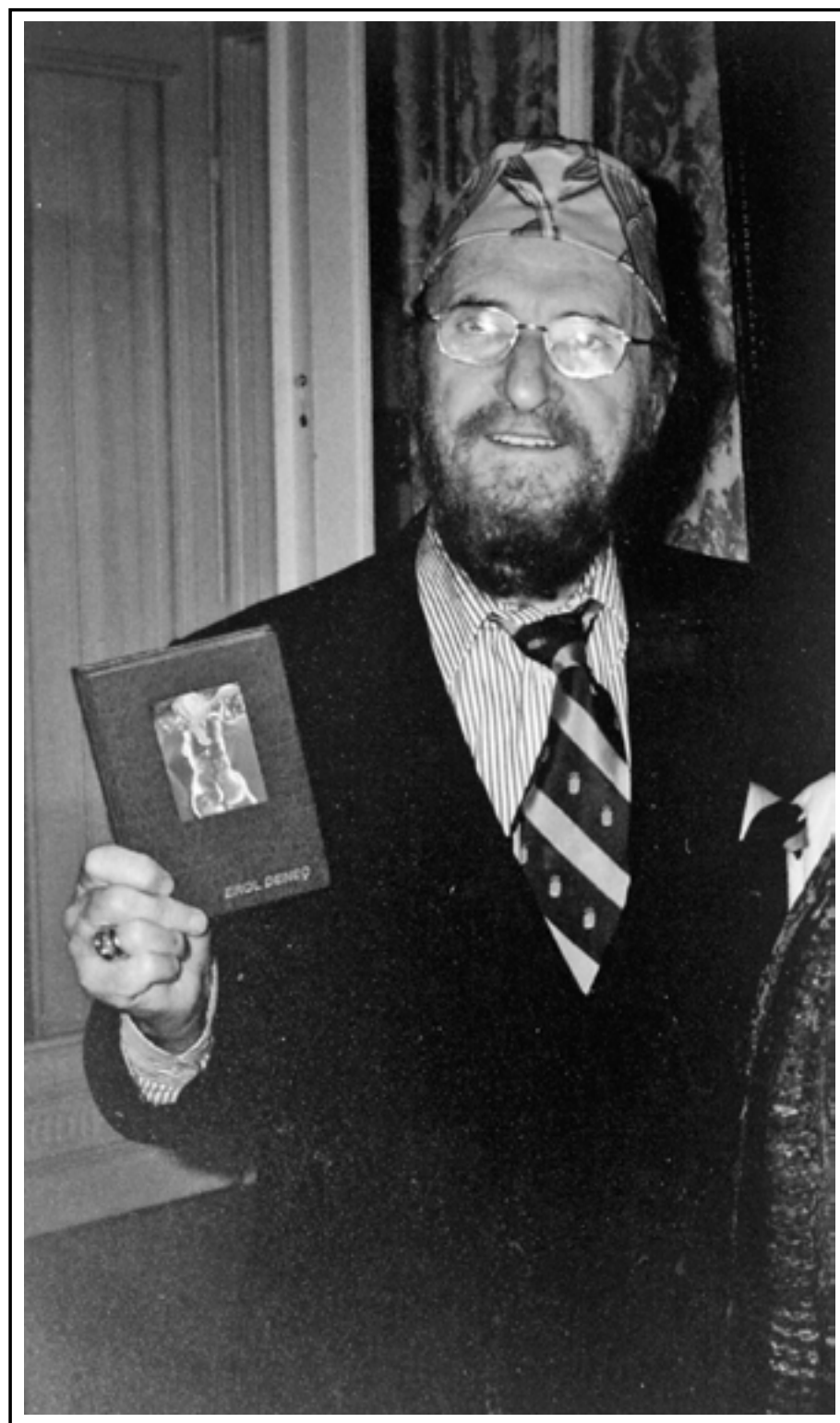
KOVA BURCU
AQUARIUS

Gravür
40 x 62 cm

BALIK BURCU
PISCES

Ernst FUCHS
1965

Resim yapan bir sufi, doğu'dan bize ulaşan bir ışık: Erol Deneç. Onun kimliğinde, burada tüm doğu'yu konuk ediyoruz. Deneç'in yapıtlarında kullandığı biçemler, gizemlerle doludur. O, bu gizemleri resimlerinin her karesinde mikroskop altında işlenmişçesine net ayrıntılarla, esinin ve ümitsizliğin oluşturduğu bir labirent gibi işler buradaki ümitsizlik, sanata yeterli önemi vermeyen dünyaya duyulan ümitsizliktir ve onun kendi dünyası, ustaca kesilmiş bir kristalin yüzeylerinden dağılan ışınlar gibi, bu gizemlerde belirir.

Doğu, insanın ruhu demektir. İnsanın kişiliğinin merkezi, insanlığın gelişimini sağlayan ışığın ortaya çıktığı yerdir ve insanın ruhsal gelişimi de bu ışığa ne denli yaklaştığına bağlıdır. Yaratıcı insan da doğu demektir ve kültür tüm toplumlara doğu'dan gelmiştir. İzleyici Erol Deneç'in resimlerine baktığında bu eski mirasın izlerini, birkaç dakika içinde fark edecektir. Bunlar bizi Eskiçağ'ın filozoflarına ve tanrıyı arayan bilgelerine götüren izlerdir. İnsanlık, kendi görüşleriyle baş başa, inzivaya çekilmiş bu bilge ve filozoflarla başlamıştır ve onlar insanı yeni bir göreve çağırmışlardır. Bu görev, ruhtaki doğaüstü gücün, ruhun uçsuz bucaksız büyüklüğünün tanınması yolundadır.

Erol Deneç, suskun bir insandır. O yalnızca resimleriyle ya da kemanyla dile getirdiği halkının eski ezgileriyle konuşur; bu ezgilerle doğup büyüdüğü diyara sıkıca bağlanır ve kök saldıgı bu yerleri bizlere de gösterir; onun bu köklerine bizler de katılırız. Sanat geriye bakmak demektir. Başlangıca, geçmişe yolculuk, öze inmek demektir.

Bu başlangıcın çok uzağındaki bizler, eski ezgileri yeniden duyabilmek için sesin kaynağına koşuyoruz. Geçmişe bakmadan sanat olmayacağını biliyoruz.

Bu geçmişe bakış, "bugün"den kaçmak demektir ve sonra "arkaya dönüp bakmamak demektir" Sodom ve Gomorra'dan kaçarken Tanrı'nın buyruğuna uymayıp, yapmaması gerekeni yapan ve arkasına dönüp bakan; arkasına dönüp baktığı anda taşlanan Hz. Lût'un karısı gibi gazaba uğramamak, aksine kurtuluşun bulunduğu mağaradaki meleğe doğru koşmaktır (Başlangıç'ta olmak için).

Birçokları derler ki insanlar yıldızlara uçuyorlar. Ve zannederler ki bu yeni bir şey ama bilecekler ki oradan da insanlar buraya geliyorlar.

Güneşin altında "yeni bir şey"mi var?

Güneşin üstümüze doğması ve bizim ona huzurla yönelmemiz bize yeter.

A sufi painting, a light reaching us from the east: Erol Deneç... Here we are hosting the entire east in the context of his personality. The styles used by Deneç in his works are full of mysteries — he engraves such mysteries like a labyrinth composed of inspiration and hopelessness with sharp details as if treated under a microscope in each section of his paintings. (Here the hopelessness refers to the lack of hope for this world where the art is not appreciated as necessary.) His own world appears within these mysteries like the lights diffusing from the surfaces of an artfully-cut crystal. The east means the spirit of human — the heart of the human character. The east is where the light helping humanity to develop first emerged. The progress of human soul is related to how close man gets to this spirit — A creative man is also the east itself. The culture is introduced to all societies by the v. The audience should realize the traces of the this old heritage within a few minutes after looking at the paintings of Erol Deneç. These are the traces that make us go back to the philosophers of the Ancient Age and to those who seek God — the history of humankind begins with these sages and philosophers who withdrew themselves into solitude with their own opinions. They called men to a new duty — this duty is towards the recognition of the supernatural power and endless vast of the spirit. Erol Deneç is a silent person. He speaks only through his paintings and his violin, using the old melodies of the people he gives voice to. With these melodies he is closely engaged with the lands he grew on, showing us all these place he put down roots. This allows us to join his roots. The arts means looking back, looking to the beginning, travelling to the past, getting to the heart of things... Standing very far from this beginning we are running to hear the old melodies again towards the source of sound. We realize that art does not exist without looking to the past. This retrospect means escaping "today" and to avoid looking back" — not to fall victim to God's wrath like the wife of Prophet Lut who was petrified as she did what was forbidden and looked back, failing to follow the order of God but to run towards the angel in the cave where salvation waits... (To be the one at the Beginning.) Many would tell that humans fly to the stars and assume that it is a new thing. But they will know that there are also those who come from the stars. Is there a "New thing" under the sun? It is enough that the sun rises above us and we turn towards the sun in peace.

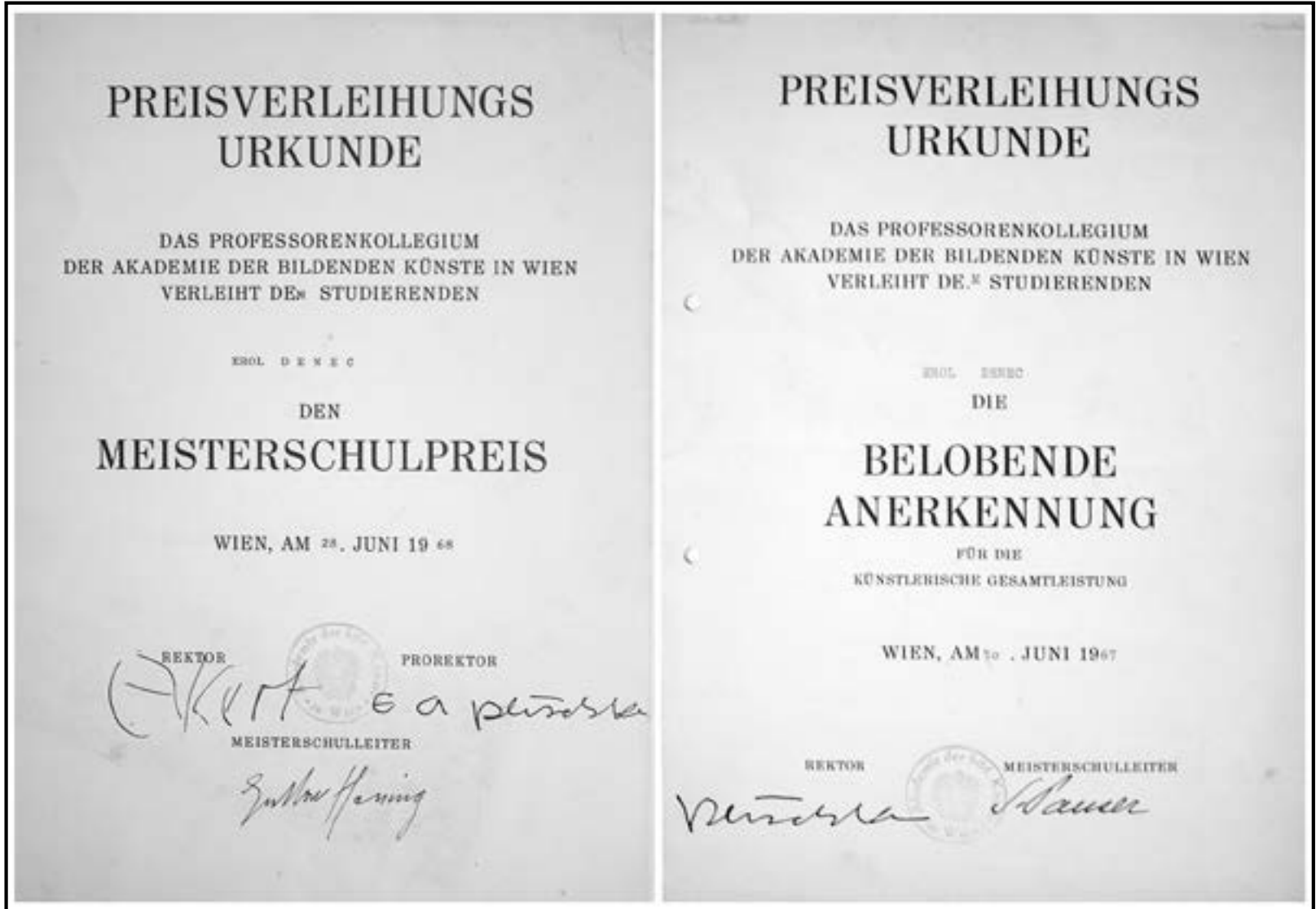
Ernst FUCHS & Salvador DALÍ

Sürrealizm'in bugünkü uzantısı olan, eleştirmenlerce sanatın tacı olarak nitelenen Fantastik Realizm'in dünyaca ünlü öncüsü Prof. Ernst FUCHS 1964 yılında, Viyana'da, arkadaşı Prof. Anton LEHMDEN'in evinde bir desenimi görüp; 'Siz de bizim gibi çalışıyorsunuz. Meşhur olmak isterseniz evimde kalıp galerimde sergi açabilirsiniz' daveti üzerine Viyana'daki evinde beş ay misafir etti. 1964-1990 yılları arasında profesyonel olarak Viyana Fantastik Sanatçıları ile ve solo 150'yi aşkın sergi ile yurdumu başarı ile temsil ettim.

Salvador DALÍ İspanya, Ernst FUCHS Avusturya ve dünya için ne kadar önemli ise, sanırım Fantastik Realizmin Türkiye'deki öncüsü olmam dolayısıyla, eserlerimin geniş çerçevede sanat severlere gösterilmek üzere desteklenmesi gerektiği inancındayım.

Upon the invitation, which is "You work like us. If you want to be famous, you can open an exhibition in my house and gallery", of Prof. Ernst FUCHS, the world-famous pioneer of Fantastic Realism, surrealism's contemporary extension of this day, which is described as the crown of art by the critics shown one of my patterns in the house of Prof. Anton LEHMDEN, his friend, he hosted me 5 months in his house in 1964. Between 1964 and 1990, I successfully represented my country with over 150 exhibitions, some solely and some joint works with the professional artists in Vienna.

Thing into account that importance of Salvador DALÍ for Spain, and Ernst FUCHS for Austria and the world, I, due to being the pioneer of the Fantastic Realism Turkey, believe that my work of art in the broad framework must be supported to be shown to be appreciated.

Viyana Akademisi Ödülleri / Vienna Academy Awards

OLAĞANÜSTÜ KABİLİYETİMİ BELİRTİR, MÜZE MÜDÜRÜ VE LEŞTİRMENLERİN İMZALARI

Kültür Bakanı: Dr. Piffel

Eleştirmen: Dr. Walter Schmeller

Eleştirmen: Milo Dor

Oberes Belvedere Müze Müdürü: Dr. Fritz Novotny

Pro. Ernst Fuchs

Prof. Anton Lehmden

Eleştirmen: Prof. Johann Muschik

Albertina Müze Müdürü: Kocasky

20. Yüzyıl Müze Müdürü : Dr. Erwin Auer

1964'ten beri batı sanat dünyasını saran ve özel bir yeri olan, Fantastik ekol'deki başarılı çalışmalarımın, çok ilgi görmesi üzerine, Avusturya'yı dış ülkelerde tanıtmam amacıyla, devlet özel isteği üzerine bana vatandaşlık verildi (1973). Vatanımı tercih edip eserlerimin yurdumda koleksiyonlara girmesi umuduyla her şeyi terk edip ülkeme döndüm. Eserlerim Albertina dahil bazı müzelerde, Bakanlıklarda ve yurtdışındaki çok özel koleksiyonlarda bulunmaktadır.

Due to my successful works in Fantastic School since 1964, which has a special place in the western art world and has received great interest, I was granted citizenship upon the special request of the state to promote Austria in foreign countries (1973). I left everything and returned to my country for the hope of holding my works in collections in my own country. My work is in some of the museums, including Albertina, in the ministries and in very special collections abroad.

Nurullah BERK
Erol Deneç için 25 Haziran 1964

Yine aynı merkezde sergi açan Erol Deneç şüphesiz üstünde durulacak bir ressam. Bütün “onirlik” ve sürrealist karakterine rağmen Erol Deneç’in çizgisinde gerçek bir sanat mizacının gün gibi aydınlık izleri, belirtileri var. Jerome Bosch’un korkunç rüyaları, Fantastik gerçekçilerin bile akıl edemedikleri kah realiteye uygun, kahsoyut, bir morfinomanın, bir afyonkeşin dünyasından kopma hayalleri Deneç’in küçük resimlerinde sanki anıtsal fresklermiş gibi dallanıp budaklanıyor. Bu sanattan bir şeyler çıkacak kanısındayız. Bilinmez; ama böyle de kalsa Deneç’in bu küçük desenlerde vardığı teknik başarı, üstünde uzunca durma ve bu genç ressamı çalışmalarında izleme gereğini empoze ediyor.

Ahmet KÖKSAL
Erol Deneç için Milliyet Aralık 1992

DENEÇ’İN İMGELER DÜNYASI

Erol Deneç Tatbiki Güzel Sanatlar’da eğitim gördüğü 1960’lı yılların başlarında hocası Avusturyalı ressam Anton Lehmden’in ilgisini çekmişti. Onun aracılığıyla resimlerini gören fantastik akımının öncülerinden Ernst Fuchs’un çağrısı üzerine Viyana’ya yerleşen genç sanatçı, 1965 – 1969 yıllarında Viyana Güzel Sanatlar Akademisi’nde Prof.Pauser yanında eğitimini geliştiriyor. 1968’de Viyana Güzel Sanatlar Akademisi’nin Meister ödülüne değer bulunan Deneç, Anton Lehmden, Ernst Fuchs, Arik Brauer, Rudolf Hausner gibi fantastik akımın ünlü sanatçılarıyla birlikte ve kişisel çok sayıda sergide etkinlik göstermişti.

Viyana’da on iki yıl çalıştıktan sonra Alp Dağlarında küçük bir köye yerleşen sanatçı, 26 yıllık bir ayrılıktan sonra, iki yıl önce İstanbul’a dönmüştü. Erol Deneç’in bugünlerde Erenköy Mutlu Sanat Odası’nda sergilenen yeni çalışmalarında Viyana Fantastik Okulu’nun çağrışımçı öğeleriyle Doğu felsefesine ilişkin bir tasavvuf gizeminin izleri sürdürülüyor.

Ernst Fuchs’un “Resim yapan bir sufi, doğudan bize uzanan bir ışık” diye tanımladığı Deneç, çeşitli kültür ve uygarlıkların birikimlerinden esinlenen resimlerinde insanlığın geçmişine, inançlarına uzanan zengin bir düş ve imge gücüyle beslenmiş bir evrene açılıyor. Avrupa’da ki gökleri delen şatolardan, mitolojik atlara, kulelerde tutsak edilmiş prenseslere, doğu mimarlık ayrıntılarından anka kuşlarına, sonsuza akan ırmaklara, fantastik görünümlere değin çeşitlenen tükenmez bir imge gücü .

Önceki yıllarda hazırladığı “Burçlar” dizisi gravürlerinde çok titiz, incelikli ve sağlam çizgi yeteneğiyle biçimlenen imgelem gücü özgün bir grup oluşturuyor. Serigrafi tekniğiyle aynı kalıptan değişik renk uyumlarıyla basılmış doğa figürleri ve renkli magazin kesikleriyle yağlıboyayı kolaj yöntemiyle birleştiren kimi resimlerinde fantastik görüşler deneysel uygulamalarla geliştirilmek istenmiş.

Viyana çalışmalarından “Hiç Yenilmeyen” adlı bir bakır gravürde tarihsel sütun ve kalıntılar arasında bir savaş sahnesi canlandırılmış. Bu gravürde insanlığın belleğinde yer etmiş savaş tutkusu, mitolojik figürler, gerçeküstü ve simgesel motiflerle vurgulanıyor. Erol Deneç’in imgeler dünyası doğu ülkelerine özgü gizemli bir görüsten, insanlığın ortak geçmişi var. Yazgısından, düşlerle bilinçaltına ilişkin bir sezgiden kaynaklanıyor. Yapıtlarında panteizm mitolojik biçimlerle yer alırken, yılan isteklerin, kuş ise ruhun simgesi oluyor. Tümü duralit üzerine yapıştırılmış özel kağıtlara fırça ve tüplerin ucuyla yapılmış yağlıboyalara sürülen bir vernikle emay parlaklığı eklenmiş. Kilise içlerinden ayrıntılar, yarı soyut uçuşan at figürleriyle “Viyana Anıları”, sevecen duyarlıklar içeren “Ana ve Çocuk”, “Erkek ile Kadın”, “Evrenler, Zamanlar İç İç” adlı figür düzenlemelerinde ve küçük boyutlu fantastik görünümlerde insanlığın geçmiş serüvenlerine, varoluşa, inançların gizemli duyarlığına resimsel göndermeler yapılıyor. Bunlar arasında 1967 – 1992 yılları arasında birbirine eklenerek tamamlanmış “Yol”adlı soyut düzenlemede sanatçının yıllar boyunca süren izlediği, ressamca bilgelige erme çabası, simetrik bir düzende simgelenmiş.

Yurda dönüşünden sonra hazırladığı “Hayal Şehir” adlı bir görünümde ise fantastik görüşlerle İstanbul izlenimlerini birleştiren yeni bir oluşum izleniyor.

Nurullah BERK
About Erol Deneç, 25 June 1964

There is no doubt that Mr. Erol Deneç, who held an exhibition in the same art centre, is a considerable painter. Despite its “onirlik” and “surrealist” characteristics, there are obvious overtones, evidences of a genuine artistic humour in Mr. Erol Deneç’s drawings. Jerome Bosch’s nightmares, realistic or perceptible dreams coming off from the world of a morphine-addict, an opium-addict, that even Fantastic realists could not devise, ramify in Deneç’s miniature paintings, as if they are monumental frescos. We are of the opinion that this art is full of surprises. Uncertain; however, even if it remains so, the technical success that Deneç attained in his miniature patterns emphasises the requirement to make much of and to trace this young painter in his works.

Ahmet KÖKSAL
About Erol Deneç, Milliyet, December 1992

DENEÇ’S IMAGERY WORLD

Erol Deneç attracted attention of his master, Australian painter Anton Lehmden, in the early 1960s when he was studying Applied Arts. Between 1965 and 1969, the young artist, who settled in Vienna upon invitation of Ernst Fuchs, one of the pioneers of the fantastic trend who was introduced to Deneç’s paintings by Anton Lehmden, received an advanced education from Prof. Pause in Vienne Fine Arts Academy. Mr. Deneç, who was granter Meister award of the Vienna Fine Arts Academy in 1968, showed up in many exhibitions, solo or together with famous artists of the fantastic trend, such as Anton Lehmden, Ernst Fuchs, Arik Brauer, and Rudolf Hausner.

Mr. Deneç, who settled in a small village in the Alps after working in Vienna for twelve years, returned to Istanbul two years ago, after a 26-year separation. In the recent paintings of Mr. Erol Demeç, currently being exhibited in Erenköy Mutlu Sanat Odası, the influences of the evocative elements of Vienna Fantastic School and the Eastern Philosophy related sufistic mystery are maintained.

Mr. Deneç, who was portrayed by Ernst Fuchs as “A sufic painter; a light extending towards us from east”, sails for a cosmos -fed with a rich fantasy and imagery power and extending to the past and beliefs of the humanity- in his paintings inspired with the richness and backgrounds of various cultures and civilizations. An infinite imagination power diversifying within a wide range; from the European chateaus rising up to the skies, the horses in the mythology, and the princesses imprisoned in towers, from the details of the oriental architecture, to the phoenixes, the rivers flowing to the eternity, and the fantastic scenes.

In his previous “Zodiac” series gravures, his imaginary power, shaped with a delicate, elaborated and solid drawing talent, forms a unique group. In some of his paintings, the collages of oil colours and coloured magazine scraps and silk-screened nature figure prints with different colour harmonies screened through the same cast; it is aimed to enhance the fantastic notions with experimental applications. In his copper gravure named “Invincible”, one of his Vienna works, he pictured a war scene between historical columns and ruins. By using mythological figures, and surrealist and symbolical motives, the passion for war at the back of humanity’s mind is emphasized in this gravure. Erol Deneç’s imagery world involves an oriental mysterious notion, common history of the humanity, originating from his destiny, fantasy, an unconscious intuition. While pantheism is included in his works through mythological figures, snake symbolises the desires, and bird represents the soul. Enamel gloss was added through a varnish applied on oil paintings, created on special papers glued on hardboards by use of brushes and tube tips. In his miniature fantastic scenes and figure configurations called “Vienna Memories” with ecclesiastical details and semiabstract flying horse figures, “Interlocked Cosmoses and Times”, “Man and Women”, and “Mother and Child” full of merciful delicacy; pictorial references are made to the previous adventures of the humanity, existence, and mysterious sensitivity of beliefs. Among them, in the abstract configuration spliced between 1967 and 1992 named “Road”, the path followed by the artist for years -defined by the painter as the efforts in his long journey to wisdom- is symmetrically symbolised.

A novel formation, fusing fantastic visions with Istanbul impressions, is observed in the image named “Dream City” he painted after he returned home.

Hilmi TÜRKMEN
Belediye Başkanı - Mayor

Bir konserde keman çalarken
Playing violin at a concert

Prof. Anton LEHMDEN
Ressam - Artist

Viyana, Çalışırken
Working in Vienna

Erol Deneç eşiyle
With his wife

1964 Viyana, Fantastik Realizm'im öncülerinden
Prof. Ernst Fuchs (sol üst), Erol Deneç (sol alt)
ve Prof. Arich Brauer (sağ alt)

1964 Vienna, a pioneer in Fantastic Realism, Prof. Ernst
Fuchs (left top), Erol Deneç (left bottom) and
Prof. Arich Brauer (right bottom)

Proje Danışmanı Ahmet Taner Özer
Project Advisor

Gülşüm H. İSMAİLOĞLU / Kültür Sanat Danışmanı, Culture and Art Advisor
Meyçem EZENGİN / Mozaik Sanatçısı-Sergi Küratörü, Mosaic Artist-Curator
Hikmet BARUTÇUGİL / Ebruzen

iyi ki ÜSKÜDAR var!

Hilmi Türkmen
BELEDİYE BAŞKANI

iyi ki **ÜSKÜDAR** var!

Hilmi Türkmen
BELEDİYE BAŞKANI

ÜSKÜDAR
BELEDİYESİ